

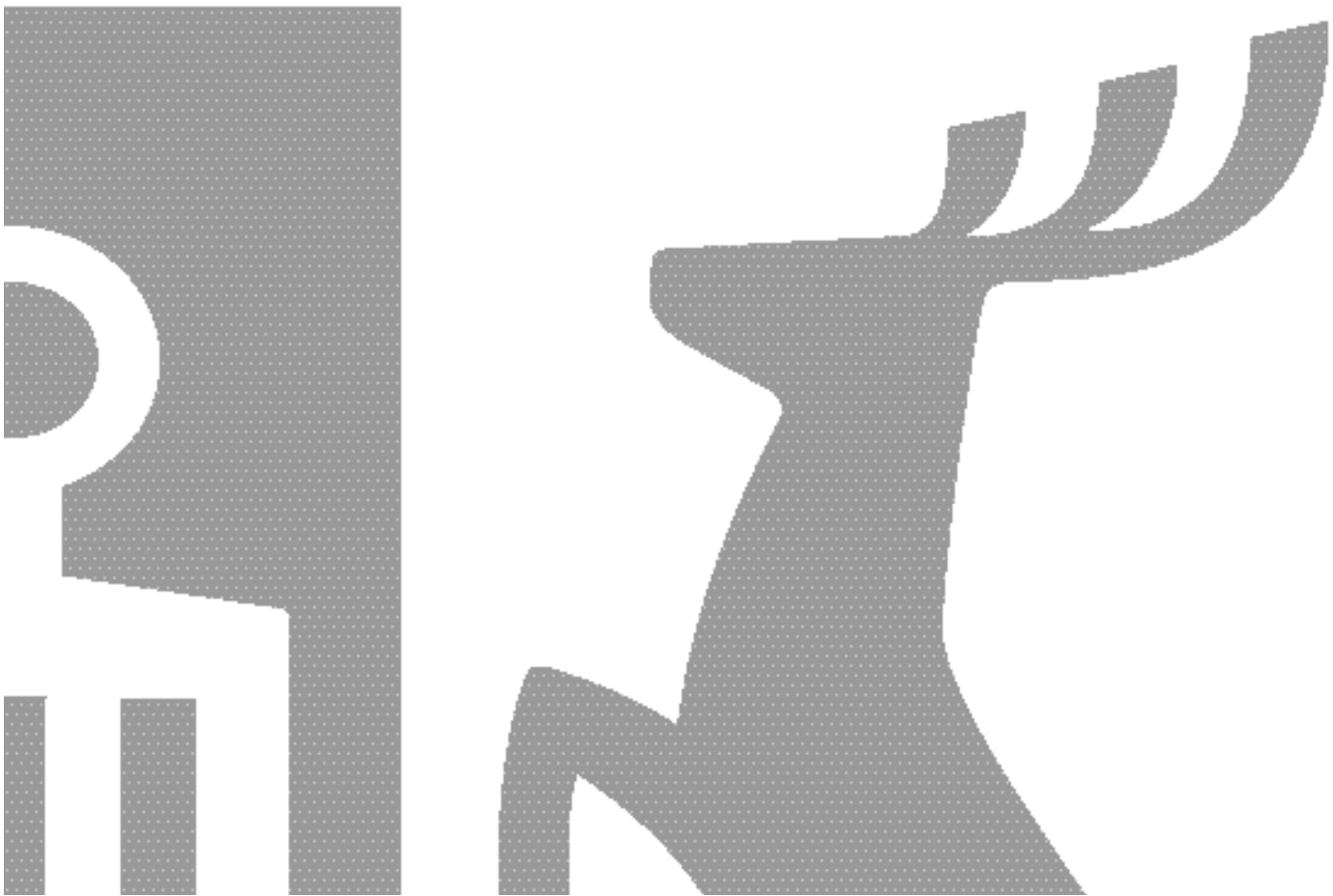

Herlev
Kommune

Kvalitetsrapport

2009

**Rapport over skoleåret
2008/2009**

Kvalitetsrapport 2009

Hermed præsenteres dette års kvalitetsrapport for det samlede skolevæsen i Herlev Kommune. Kvalitetsrapporten er lovbestemt og udarbejdes en gang årligt med det formål, at give et statusbillede af faktuelle og pædagogiske forhold på de kommunale folkeskoler. Kvalitetsrapporten 2009 er udarbejdet med udgangspunkt i oplysninger for skoleåret 2008/2009.

Kvalitetsrapporten 2009 adskiller sig fra tidligere års kvalitetsrapporter, idet årets udgave er mindre omfattende. Dette er affødt af, at regeringen i forbindelse med Kvalitetsreformen har sat fokus på afbureaukratisering af den offentlige sektor. Som et led i denne proces er der indført en udfordringsret, der indebærer, at offentlige institutioner kan udfordre både statslige og lokale regler, for at få dispensation fra de pågældende regler.

Herlev Kommunes har benyttet lejligheden til bl.a. at udfordre Folkeskolelovens § 40a, stk. 5, der omhandler udarbejdelsen af kvalitetsrapporter. Der er søgt om dispensation, således at der hvert andet år kun skal udarbejdes en opfølgende kvalitetsrapport. Dette med henblik på at frigøre tid til kerneydelser og udviklingsopgaver hos lærere, skoleledere og forvaltning.

Undervisningsministeriet har i august 2009 givet Herlev Kommune dispensation fra en række krav til indholdet i årets kvalitetsrapport. Der er givet dispensation fra:

- en samlet vurdering af skolernes faglige niveau
- en beskrivelse af tilrettelæggelsen af den pædagogiske udvikling indenfor specialpædagogisk bistand
- en beskrivelse af tilrettelæggelsen af dansk som andetsprog
- rapportering af rammebetingelser
- krav om oplysning af resultater m.v.

Årets kvalitetsrapport fokuserer derfor på den pædagogiske udvikling på skolerne og på arbejdet med de identificerede udviklingsfelter fra Kvalitetsrapporten 2007.

Kvalitetsrapporten er bygget op på baggrund af dels skolernes årsberetninger for skoleåret 2008/2009 og dels deres vurderinger af arbejdet med udviklingsfelterne fra Kvalitetsrapporten 2007.

Indholdsfortegnelse

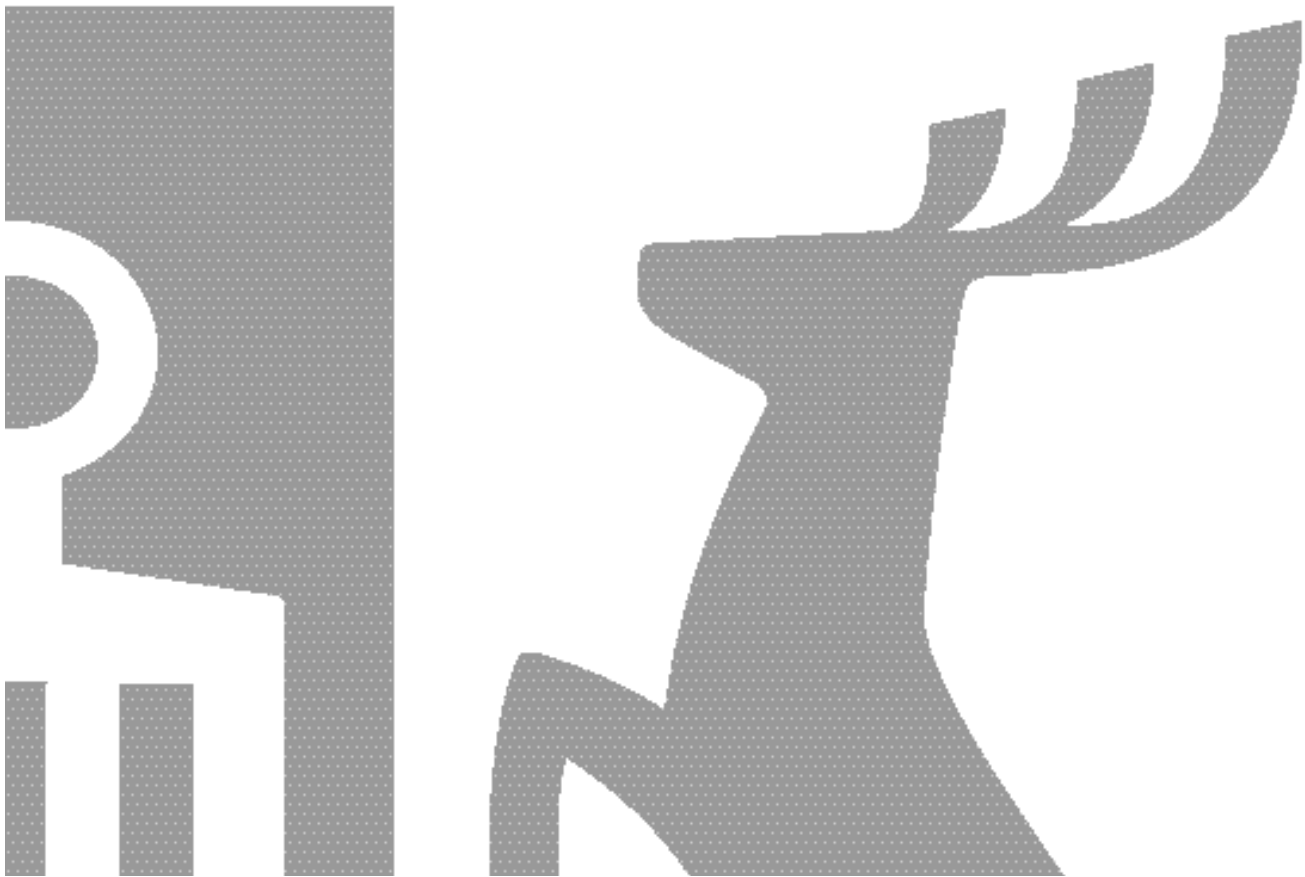
Elverhøjens Skoles kvalitetsrapport 2009	4
Elverhøjens skoles årsberetning 2008/9.....	5
Opfølgning på udviklingspunkter fra 2007	10
Engskolens kvalitetsrapport 2009	12
Engskolens årsberetning 2008/9.....	13
Opfølgning på udviklingspunkter fra 2007	19
Gamle Hjortespringskoles kvalitetsrapport 2009	21
Gl. Hjortespringskoles årsberetning 2008/9	22
Opfølgning på udviklingspunkter fra 2007	29
Hammergårdskolens kvalitetsrapport 2009	31
Hammergårdskolens årsberetning 2008/9	32
Opfølgning på udviklingspunkter fra 2007	38
Hjortespring Skoles kvalitetsrapport 2009	41
Hjortespring Skoles årsberetning 2008/9	42
Opfølgning på kvalitetsrapporten 2007.....	46
Lindehøjskolens kvalitetsrapport 2009	48
Lindehøjskolens årsberetning 2008/9.....	49
Opfølgning på kvalitetsrapporten 2007.....	56
Forvaltningens opsamling	57

Herlev
Kommune

Elverhøjens Skoles kvalitetsrapport 2009

Rapport over skoleåret 2008/2009

Elverhøjens skoles årsberetning 2008/9

Vi på Elverhøjens Skole ønsker at skabe vilkår for et læringsmiljø, hvor alle børn får faglige, sociale, kulturelle og personlige udfordringer. Målet er et fælles læringsgrundlag med helhed i indhold og aktiviteter, og et læringsmiljø tilrettelagt på baggrund af det enkelte barns forudsætninger og potentialer. Fokus er på barnet som en del af et fællesskab, da skolens opgave er at udvikle bæredygtige netværk med og omkring det enkelte barn. Vi oplever, at en af de største udfordringer er at skabe et fællesskab, en ansvarsbevidsthed og en sammenhørighedsfølelse i det mangfoldighedssamfund, der har udviklet sig.

Skoleåret 2008/2009; indhold, pædagogik og praksis tog afsæt i Børnepolitikken herunder "Værdierne for skolerne i Herlev".

Rammeplansarbejdet, herunder brobygningen

I skoleåret har vi haft et udvalgsarbejde, der skulle følge op på vores indretning af basisrum. To vinkler har haft betydning her; forholdet mellem børnehaveklassens og 1. klasses organisering af læringsmiljø og mellem fritidsbrug og undervisningsbrug.

Vi har strammet op omkring forventningerne til indretning af læringsmiljøet således, at der kan sikres en højere grad af videreførelse af det læringsmiljø, som introduceres for børnehaveklassebørnene. Der fokuseres på børnenes spor. Det vil bl.a. sige, det præg de sætter på rummet fra starten. Der fokuseres på organiseringen. Det vil bl.a. sige, hvorledes møblering understøtter det strukturerede arbejde med børnene. Vi understøtter dette ved at udvide vores fokus i overleveringen, til udover at handle om børn også at handle om organisering og håndtering af klasserummet – så gode vaner kan videreføres. Denne kontinuitet er i tråd med vores modtagelse af 1. maj børnene. På andet år flytter de med det samme ind i de lokaler, som skal være deres i hele indskolingsforløbet. Lokaleindretningen er også planlagt i fællesskab mellem børnehaveklasseledere og pædagoger.

Vi følger op på de lokale fælles brobygningsaktiviteter, men har fundet anledning til at justere på afviklingen af distriktets brobygningsmøder. Vi udvikler på indholdet, så de ud over fastholdelse og evaluering af pædagogisk retning (børns spor, det narrative, kufferten m.m.) bliver et forum for fælles refleksion og erfaringsudveksling over temaer som: Hvad er skoleparathed? Hvad er et "udsat barn"? Det har åbnet for en gensidig forståelse for hinandens vilkår og forventninger og dermed for udviklingen af den fælles strategi i brobygningen.

Tiltag iværksat i skoleåret 08/09 for at sikre den pædagogiske udvikling:

Målsætningen

Personale og ledelse har udarbejdet en målsætning for skoleåret 08/09, og skolens afdelinger har formuleret følgende fokusområder med udgangspunkt i målsætningen.

Vi ønskede at fremme arbejdet med de fem værdier ved at:

- styrke fællesskabsfølelsen på den samlede skole
- arbejde inkluderende
- styrke samarbejdet på alle niveauer

- kvalificere kommunikationen
- fokusere på sundhed og bevægelse
- øge den interkulturelle bevidsthed

Styrkelse af fællesskabsfølelsen på den samlede skole

For at styrke fællesskabsfølelsen har alle klasser deltaget i arrangementer i venskabsklasse regi. Tre forløb i skoleåret 08/09 tog afsæt i venskabsklassernes relationsarbejde. Eksempelvis har venskabsklasserne med afsæt i elevrådets opgaveformulering arbejdet med at omsætte skolens nyligt vedtagne samværsregler til "Børnesprog og tegninger". Det årlige julearrangement på hele skolen havde temaet "Venskabsjul" og mange venskabsklasser har spillet, leget, været på ture m.m. Ideer til aktiviteter er samlet i en "Venskabsbank" og interessenterne har givet udtryk for, at det har været en meget positiv oplevelse. Vi har oplevet tryghed, engagement og ansvarlighed fra små og store børn. Vi vil derfor fortsætte med venskabsklasseforløb i kommende skoleår, og oplever at en del af succesen skyldes, at pædagogisk udvalg har været rammesættende for forløbet.

Skolens tre afdelinger har med afsæt i afdelingssamarbejdet haft pædagogiske diskussioner om læringsgrundlag og læringsmiljø. Personalet i indskolingen på mellemtrinnet og i udskolingen har indrettet fællesrummene, så elevernes mange måder at lære på tilgodeses. Alle afdelinger har haft tværfaglige forløb i afdelingsregi, hvor børnene på tværs af klasser og fag har samarbejdet. Der har været fag-faglige, emnerelaterede og projektorganiserede forløb. Evalueringen af forløbene har været positive, og i kommende skoleår vil alle afdelinger fortsætte med at have to afdelingsforløb. Skematekniske udfordringer vil blive medtænkt, så det pædagogiske indhold kan være styrende for skemaet.

I 8. og 9. klasse har eleverne med afsæt i valgfag arbejdet med den praktisk-musiske dimension på tværs af klasserne.

Indskolingen mødes en time om ugen til morgensang – en hyggelig tradition som giver mulighed for historiefortælling, sang og musik.

At arbejde inkluderende

Udvikling af den inkluderende folkeskole kræver en kultur, hvor de professionelle samarbejder om kerneydelsen. I forhold til elevens problemadfærd er det en forudsætning, at personalet arbejder i teams og i fællesskab analyserer opretholdende faktorer og herefter afprøver strategier med henblik på at inkludere eleverne.

Vi har i 08/09 haft tre lærere på HELP¹-uddannelse, så vi på nuværende tidspunkt har fem uddannede tovholdere. Hele personalegruppen har været på et otte timers kursus i HELP. Vi har på skolen fået et fælles sprog og afsæt for den inkluderende tankegang. Vores udgangspunkt er den enkelte elevs oplevelse af at være en naturlig og værdifuld deltager i et socialt fællesskab. Vi har erkendt, at børnene for at lære optimalt og for at opleve sig som en vigtig del af fællesskabet må lære i forskellige strukturelle arenaer. Nogle gange skal man være for sig selv, nogle gange sammen med andre og nogle gange sammen med alle. I den forbindelse tænker vi vores resursecenter ind i en kontekst, hvor resursepersonen er en del af klassetrinnet og her varetages i fællesskab faglige og sociale udfordringer. Vi er meget opmærksomme på, at denne struktur ikke skal fremme en to-lærer tænkning til fordel for fastholdelse af den specialpædagogiske faglighed. Brugen af fællesrummene til diverse holddannelsesforløb afprøves. Faglige kurser og

---

¹ Læringsmiljø og pædagogisk analyse i Herlev

dansk som andetsprog varetages ligeledes af resursepersonen i samarbejde med resten af personalet i teamet. På mellemtrin og i udskoling har lektiecafeer været tilbudt til de elever, som har haft behov for hjælp efter skoletid. Specielt i udskoling har lektiecafeen været meget velbesøgt.

Styrkelse af samarbejdet på alle niveauer

Teamsamarbejdet handler om at udvikle kerneydelsen gennem refleksion i praksisfællesskabet. Alle skolens team tager afsæt i skolens målsætning, afdelingernes fokusområder, klassernes årsplaner og elevplaner for den enkelte elev.

Vi tillægger teamsamarbejdet meget stor betydning, og som konsekvens af dette har vi haft fokus på ovenstående. Ligeledes har et fast punkt på TUS-samtalerne² været samarbejde. I evalueringen af 08/09 må vi konkludere, at klasseteamene fungerer godt, trinteamene fungerer knap så godt og fagteamene fungerer næsten ikke. Der er udviklingspotentiale i problemstillingen og det vil være et fokusområde i kommende skoleår.

Den løbende evaluering varierer fra trin til trin. ZNU³-cirklen, test, portfolio, prøver m.m. anvendes. Med afsæt i elevplanerne samles evalueringen og nye mål formuleres. Det er i dialogen mellem elever, personale og forældre, der aftales, hvem der gør hvad.

Samarbejdet med UU-vejlederen⁴ har fungeret godt, og et kursus for udskolingens personale i efteråret har kvalificeret UEA⁵-arbejdet meget.

Samarbejdet med Klub- Elverhøj har været fint og den specialpædagogiske bistand har taget afsæt i arbejdet i det tværfaglige sundhedsteam. Desværre har personaleomsætningen i klubben medført, at skolen kun har haft mulighed for at samarbejde med en pædagog i en stor del af skoleåret.

Vores fortsatte fokus på udvikling af samarbejdet mellem lærere og pædagoger har ført til flere initiativer i årets forløb. Med afsæt i HELP-modellens metode er der skabt et fælles ejerskab til håndteringen af dagens start fra SFO-åbning og til undervisningsstart. Indskolingshusets størrelse kræver særlig fleksibel brug af personaleressourcerne. Den fælles indsats har skabt mærkbar ro og dermed både øget trivsel og parathed hos børnene. Vores nu indarbejdede teammøder fra 12-13 udvides til trinmøder med henblik på at fremme fællesskabet omkring de to fællesrum. Mødernes placering skal også imødegå de ulemper, der opleves ved de to personalegruppers tilbagevendende besvær med at finde fælles mødetidspunkter.

Kvalificering af kommunikationen

I ønsket om at kvalificere kommunikationen har vi implementeret Skoleporten⁶ – herunder Personale- og Elevintra. Personale og elever har været på kursus, og Intra bruges i hverdagen. Enkelte klasser har som pilotprojekt arbejdet med Forældreintra, og de gode erfaringer har medført, at dette bliver et indsatsområde i kommende skoleår. Der er afsat lærerressurser til implementeringsfasen og vedligeholdelse af systemet.

---

² Trin udviklings samtaler

³ Zonen for nærmeste udvikling

⁴ Uddannelsesvejlederen

⁵ Uddannelses-, erhvervs- og arbejdsmarkedsorientering

⁶ Skolens hjemmeside med Personale-, Forældre- og Elevintra

Fokus på sundhed og bevægelse

Med udgangspunkt i tanken om mange måder at lære på skal børnene i løbet af skoledagen have mulighed for at bevæge sig. Der spises som hovedregel sundt, og sodavand, slik og kager spises ikke i hverdagen.

Elevrådet har etableret legepatrulje for indskolingsbørnene, og projekt skolesport har været etableret. Legepatruljen har været en succes, men skolesport har ikke fænget børnene, da en del elever har en meget aktiv hverdag.

Det årlige arrangement op til efterårsferien har i de tre afdelinger medført fokus på kost og motion i uge 41. Alle personaler er på arbejde på motionsdagen, så der har været mulighed for at skabe en spændende dag for alle børn.

Forøgelse af den interkulturelle bevidsthed

Arbejdet med den interkulturelle dimension tager afsæt i, at vi ønsker at øge bevidstheden om, at vores " lille fællesskab" er en del af et globalt fællesskab. Den globalisering, som samfundet er underlagt, skal selvfølgelig være en del af skolelivet. Vi har på skolen en tovholder, som er ansat til at give inspiration til arbejdet. På PSC har vi fået et "English corner", hvor engelsksprogede materialer fremstår indbydende. Skolens tovholder har deltaget på forældremøder for at italesætte nødvendigheden af, at børnene læser engelsk litteratur for at klare sig i interkulturelle sammenhænge. Venskabsklasser i Norge, Sverige og Spanien er etableret.

Nyt fra SFO

Skoleåret 08/09 blev et år præget af fuld udskiftning af SFO'ens ledelse.

Trods ledelsesmæssig turbulens er der fastholdt et stort engagement i personalegruppen. Vi har haft fokus på at fastholde de initiativer, som på forhånd var beskrevet. Det drejer sig om opkvalificering af de daglige aktiviteter og synliggørelse af aktiviteterne samt strukturering af lokalebrugen.

Udelivet, som er indsatsområde i år, indgår med bl.a. bålplads, boldspil og knivsnitning hele året.

SFO'en bidrager til skolens samlede skriftliggørelse og dokumentation ved gradvis at implementere brugen af Intra. Modtagelsen af 1. maj børnene og brobygningen frem til denne, er løbende fulgt op med opdateringer på hjemmesiden.

Forældrerådet har taget hul på et udvalgsarbejde om renovering af vores udearealer. Der er gang i beskrivelsen af lege- og opholdsområder, som kan understøtte mange forskelligartede fysiske og sociale aktiviteter. Ligeledes er forældreråd og ansatte involveret i skolebestyrelsens udarbejdelse af principper for SFO'ens virksomhed.

Skolens planer for det kommende skoleår 2009-10

I kommende skoleår har vi med afsæt i den samlede evaluering valgt at kvalificere arbejdet med fokusområderne fra 08/09. Med afsæt i SMTTE-modellen har vi udarbejdet en målsætning for 09/10. Vi vil:

Styrke fællesskabsfølelsen på den samlede skole med fokus på trinsamarbejde:

- Der udarbejdes årsplan for trinsamarbejdet med afsæt i skabelon
- Afdelingsarbejdet prioriteres, og indskoling og mellemtrin vil afholde to tværfaglige forløb og udskolingen et tværfagligt forløb
- Hele skolen afholder featureuge i uge 20

- Alle trin vil få et ansvarsområde, som de skal håndtere for at bidrage til fællesskabet

Arbejde inkluderende med fokus på holddannelse:

- Alle trin afholder minimum et holddannelsesforløb på trinnet
- Personalet i resursecenteret komme på kursus
- Hele personalegruppen på HELP-kursus

Skabe betingelser for at styrke samarbejdet på alle niveauer:

- For at støtte fagudvalgene får fagudvalgsformanden hjælp til at indskrive møder i skolens kalender.
- Plan for teamsamarbejde i indskolingen udarbejdes.

Kvalificere kommunikationen med implementering af Forældreintra:

- På forældremøder introduceres forældrene

Have fokus på sundhed og bevægelse:

- Sundhedsuge i uge 41
- Indskolingsbørnene indleder SFO-tiden med bevægelse
- Bevægelse er en naturlig del af hverdagen

Implementere nye Fælles Mål med fokus på den internationale dimension:

- Der afholdes pædagogiskdag for lærerpersonaler 7. august med fokus på "Samarbejde i forbindelse med implementeringen af nye fælles mål"
- Tovholderen for arbejdet med den interkulturelle dimension får flere timer til at kvalificere arbejdet

Opfølgning på udviklingspunkter fra 2007

I kvalitetsrapporten fra 2007 pegede forvaltningen på følgende udviklingspunkter for Elverhøjens Skole:

- Udnyttelse af IT-mulighederne
- Medbestemmelse for eleverne
- Arbejde mere strategisk med forældresamarbejde

IT

Skolen abonnerer nu på den store skolepakke fra Mikroværkstedet. Således kan vi nu i det omfang, vi kan tilvejebringe maskiner, tilbyde elever med dyslektiske problemer læseprogrammer til støtte i undervisningen.

Indkøringen har budt på udfordringer, som skal tages op: Vi skal udvikle vores kompetencer med henblik på den pædagogiske brug af hjælpemidlerne og bevidst skelne mellem kompenserende og lærende processer. Vi skal sikre en teknisk servicering. For så vidt denne måde at arbejde på får øget omfang, bliver det yderligere påkrævet med en tovholderfunktion. Vi er således opmærksomme på udfordringen men må prioritere håndteringen i forhold til andre udviklingsfelter i specialundervisningen.

Vores IT generelt varetages af flere lærere, bl.a. i Pædagogisk Service Central, så det daglige tilsyn er sikret. Al vedligeholdelse og ny opsætning er opgaver, som købes eksternt. Perspektivet er, at vi fortsat skal håndtere IT-vejlederfunktionen i flere afgrænsede delopgaver. Koordineringen af dette ligger delvis på ledelsen (den administrative leder). PSC er tovholder på undervisningsprogrammer.

IT-kommunikationen er i udvikling

I januar introducerede vi Skoleintra fra UNI-C. To lærere er tovholdere. Der er afholdt en række introduktionsmøder, som har betydet en opkvalificering og intensivering af alle medarbejders brug. Næste fase af indførelsen bliver pr. 1/8 2008, hvor den gamle hjemmeside afløses af Skoleporten, og det er målet, at vi i skoleåret 08/09 kan introducere Forældreintra. Inden introduktionen skal vi have formuleret retningslinjer for "Kodeks for god kommunikation".

Denne proces skal ses i forlængelse af den to år gamle værdi-måling, hvor vi konkluderede på nogle af de udprægede tendenser, at vi skulle forbedre vores kommunikation. Det er en stor mundfuld, og vi er klar over, at der derudover venter en opdatering af vores IT-handleplan for IT i undervisningen/IT-redskaber, så det tydeliggøres, hvilke forventninger der er til introduktionen og brugen af IT redskaber i hele skoleforløbet.

Medbestemmelse for eleverne

Vi har den opfattelse, at eleverne er hovedpersoner i deres egen dagligdag og skal inddrages. Det er vores erfaring, at arbejdet med at inddrage eleverne i planlægningen intensiveres gennem det tætte lærersamarbejde i et team om et hold eller en klasse. Eleverne mødes med klare krav og forventninger og skal lære at indgå i forpligtende fællesskaber. Fællesskaber som er grundlaget for medbestemmelse. I hverdagen forsøger vi at skabe situationer, hvor eleverne kan lære demokratiets værktøjer og spilleregler. De skal respektere holdninger, kulturer og miljøer, der er forskellige fra deres egne.

I de formelle organer; Elevrådet, Elevforum og Skolebestyrelsen bliver eleverne præsenteret for et høringsorgan, talerør og idebank. Alle klasser har venskabsklasse. Ideer til indholdet af samværet besluttet af lærere og elever. Samværet har betydet, at eleverne på tværs af afdelingerne kender hinanden og specielt de yngste elever har følt tryghed ved "de store". Udarbejdelse af nye samværsregler for Elverhøjens Skole blev realiseret i skolebestyrelsesregi. Men arbejdet med at gøre samværsreglerne nærværende for eleverne var i venskabsklasseregi. Eleverne har tegnet og omskrevet reglerne til "børnesprog". De fleste elever synes, at det var sjovt at arbejde sammen store og små. Elevrådets opgave bliver at sammensætte arbejdet til en fælles udgave af elevernes formuleringer af skolens samværsregler.

Skolehjemsamarbejdet

Skolebestyrelsen har udarbejdet principper for arbejdet. Det indeholder anbefalinger af frekvens/indhold/ procedurer i samarbejdet mellem lærere og kontaktførelde.

De enkelte lærerteam aftaler med forældrene, hvorledes der skal samarbejdes eks. om kommunikation, mødefrekvens og sociale arrangementer. I samarbejdet om den enkelte elevs udvikling af faglige og sociale kompetencer, er elevplanerne blevet omdrejningspunktet. Elever, som er i problemer og derfor kræver et meget tæt samarbejde mellem skole og forældre, får behovet tilgodeset. Arbejdet med en antimobbe- og sundhedspolitik skal ligeledes ske i tæt samarbejde mellem skole og hjem.

Herlev
Kommune

Engskolens kvalitetsrapport 2009

Rapport over skoleåret 2008/2009

Engskolens årsberetning 2008/9

Arbejdet med kompetenceudviklingsprojekt på SFO Engen, herunder implementering af SMITTE-model som arbejdsredskab

I skoleåret 08/09 har der i forhold til planlagte projekter været arbejdet efter SMITTE-modellen.

Projekter som "Dansescenen", "Indkøbspolitik" og "Hvor kommer du fra" er planlagt og gennemført ud fra SMITTE-modellen, som har været fast punkt på vores dagsorden på personalemøderne året igennem.

SFO Engen har i årets løb fokuseret på projektet "Ungtræner". Et projekt, som blev gennemført i samarbejde med en lærer og elever fra vores 7. klasse. I projektet blev det prioriteret, hvilke børn der kunne have særlige behov for at deltage i onsdagsaktiviteten. Projektet har medført et større fokus på de enkelte børns behov og kompetencer.

Vi har også gennemført en ændring i forhold til 1. maj-børnene. Her er det nu SFO-pædagogerne, der forestår overleveringen fra børnehaverne, således at de har det bedst mulige kendskab til børnene, når de begynder 1. maj. Dette er også vigtigt i forhold til den udsatte klassesdannelse i børnehaveklassen, således at vi på baggrund af kendskabet til børnene og deres kompetencer, kan danne så homogene klasser som muligt. Klassesdannelsen foregår i tæt samarbejde med børnehaveklasselederne.

Styrke elevernes mulighed for at træffe valg om ungdomsuddannelse gennem øget fokus på UEA-undervisningen fra 1.-9. klasse

Vi vil i skoleåret 09/10 have fokus på, hvorledes UEA-undervisningen foregår, ved at det bliver et særligt punkt på årsplanerne.

På lærermøder henover skoleåret vil vi drøfte, evaluere og erfaringsudveksle UEA-undervisningen.

Videreudvikling af lærer- og pædagog samarbejdet

Vi oplever, at der er en klar udvikling på området. Blandt andet i forhold til projekter, rammeplansarbejdet og hele brobygningen.

Vi har valgt at gennemføre fælles kompetence-projekter, så som konflikthåndtering, relationspædagogik og HELP-model, for at ændre kulturen fra DEM og OS til en VI-kultur. Vi har også i efteråret 08 afholdt en pædagogisk weekend, hvor fælles temaer som samarbejde og den svære forældre-samtale var i fokus.

Vi ser frem til, at vi også rent bygningsmæssigt bliver en samlet enhed, når indskolingshuset bliver en realitet.

Børnepolitikken, herunder arbejdet med den pædagogiske rammeplan og forældreansvar

Rammeplanen er en central del af det pædagogiske arbejde i indskolingen. Rammeplanen er et fast punkt på indskolingsmøderne – og er kendt af lærere og pædagoger.

I skoleåret 08/09 har vi videreudviklet vores brobygningsarbejde. Det drejer sig blandt andet om Engskolens store brobygningsprojekt i februar måned, hvor vi de seneste fem år har samarbejdet med områdets dagsinstitutioner om en fælles temaugge, hvor daginstitutioner har arbejdet med samme emne hjemme

på institutionen, og har deltaget i den fælles afslutning på Engskolen med optræden og diverse udstillinger for elever og forældre.

Vi har, som noget nyt, udvidet samarbejdet med områdets daginstitutioner, således at pædagogerne fra områdets børnehaver nu indgår aktivt i planlægningen af og deltagelse i projektets værksteder. I skoleåret deltog de kommende børnehaveklassebørn i værkstederne her på skolen. Det har givet de kommende skolebørn et større kendskab til skolen og skolens personale. De to personalegrupper har også lært hinanden bedre at kende, og en yderligere sidegevinst er, at vi også møder en del af vores kommende forældre i februar måned.

Vi arbejder også løbende med en større grad af forældreinddragelse i vores fællesarrangementer for at give forældrene et større engagement og ejerskab til skolen. Det er endvidere en fin måde at lære hinanden bedre at kende på for forældre/forældre og forældre/personale. Derved bliver det forhåbentligt nemmere at tale sammen om vanskeligere emner senere i skoleforløbet.

Vi har fra 1. august 2009, i et toårigt forsøg, fået tilknyttet en skole/hjemvejleder til vores tosprogede familier. Vi vil nu have en del flere resurser til at tage kontakt til de familier, som i dag ikke indgår i skole/hjem-samarbejdet, og øge dialogen med dem. Vi har besluttet at prioritere samarbejdet omkring indskolingen i første omgang.

Det er aftalt med områdets børnehaver at afprøve samme model i brobygningsarbejdet i skoleåret 09/10, som vi har benyttet i skoleåret 08/09. Temaet bliver et kunstprojekt. Der er også planlagt brobygningsforløb med fælles skovtur og legedag i september måned, fælles julefest med skole og SFO og besøgsdage på Engen af børnehaverne. Ved at lave tværfaglige og narrative forløb, formår vi at skabe en helhed i undervisningen. For at fastholde den positive pædagogiske udvikling har vi i skoleåret 08/09 tilknyttet en indskolingskoordinator med en pulje undervisningstimer til narrative forløb.

Dette har betydet, at vores indskolingslærere i 1. og 2. klasse har haft mulighed for i praksis at planlægge, afprøve og evaluere brobygningsforløb med indskolingskoordinatoren. Hvor det før har virket meget stort og u håndgribeligt, er det nu blevet mere tilgængeligt for de nye lærere i indskolingen.

Forløbene skabte desuden en god mulighed for holddannelse. Eleverne har arbejdet ud fra deres nysgerrighed og var meget motiverede. Forløbet på tværs af 1. klasserne afstedkom desuden en større grad af teamsamarbejde på tværs af klasserne.

HELP

I skoleåret 08/09 fik vi uddannet yderligere fem tovholdere, således at vi nu har i alt otte HELP-tovholdere. Hele Engskolens pædagogiske personale fik 12 timer til kompetenceudvikling, hvor Freddy Sahl (psykolog fra Hvidovres PPR) og Annette Arnkjær (PPR Herlev) introducerede HELP-modellen. Desuden har der været afholdt kurser i relationspædagogik og konflikthåndtering, som skulle give lærere og pædagoger redskaber i forhold til arbejdet med HELP-analysemodellen og læringsmiljøet. I foråret har vi på to fællesmøder med lærere og pædagoger, afprøvet analysemodellen med supervision af Anette Arnkjær.

I skoleåret 09/10 er der afsat tid til, at tovholderne og ledelsen mødes fire gange for at evaluere, drøfte problematikker omkring implementering og

andre relevante emner i forhold til HELP-model. I skoleåret 09/10 uddannes yderligere fire tovholdere, således at Engskolen har 12 tovholdere, hvilket skulle dække alle årgangsteam, læseklaserne og gruppe-ordningerne. Det er aftalt med årgangsteamene, at forinden, der afsættes resurser til special/AKT-undervisning i en klasse, skal analysemodellen være afprøvet og evalueret. I skoleåret 09/10 skal Engskolens pædagogiske personale have et 10 timers kursus i "cooperative learning", som skulle give lærerne redskaber til at udvikle et mere struktureret læringsmiljø.

Skole-klubsamarbejdet

Vi har igennem de sidste to år afprøvet forskellige modeller i forhold til samarbejdet med Spar2 og skolen.

Det første år afsatte vi en pulje timer til hver klasse, således at klubpædagogen kunne indgå i projekter og ture samt støtte enkelte elever/klasser i sociale sammenhænge. Derudover afsatte vi en pulje timer, som skolens tværfaglige sundhedsteam kunne disponere over. Disse timer blev brugt til de mest støttekrævende elever.

I skoleåret 08/09 besluttede vi så at afprøve en anden model, hvor klubpædagogerne blev tilknyttet en årgang. Yderligere blev der etableret et "Pusterum" i samarbejde med resursecenteret. Pusterummet fungerede for enkelte elever, som i en periode var så pressede, at de havde behov for megen voksenkontakt og ikke kunne indgå i større sociale sammenhænge i klassen, uden at de hele tiden var i voldsomme konfliktsituationer. To af disse elever blev senere visiteret til andre undervisningstilbud. Pusterummet fungerede i tæt samarbejde mellem AKT-lærerne og Spar2's pædagoger. Klubpædagogerne indgik også i klasse-interventioner, hvor trivslen i klasserne ikke fungerede. Ligeledes har klubpædagogerne også i perioder haft samtaleforløb med enkelte elever.

Vi vil i begyndelsen af dette skoleår evaluere forløbene og beslutte, hvilken form der skal bruges i år, så støttekrævende elever bliver hjulpet bedst muligt.

"Plads til alle – skolen skaber netværk"

Et integrationsprojekt, som tilbydes alle elever på Engskolen., hvoraf ca. 51 % er tosprogede. Projektet har primært omfattet oprettelse af lektiecafeer på alle klassetrin og tilbud om fritidsaktiviteter: smykkeværksted, træ- og metalværksted, street dance for drengene, show dance for pigerne, musikværksted, kor, designværksted og sportsaktiviteter.

Målene med projektet har været:

- At få indskolings elever, som ikke kan få læsetræning hjemme til at deltage i lektiecafeerne, så vi allerede fra skolestarten kan forbedre deres læseresultater
- At gøre lektiecafeerne til en attraktiv hjælp for mellemtrinnets elever
- At udvikle lektiecafeerne til studiegrupper for udskoling, som en brugbar arbejds metode i deres videre uddannelsesforløb
- Deltagelse af ca. 70 % af skolens elever fra 3.-9. klasse i fritidsaktiviteterne
- At få afgangseleverne videre i en ungdomsuddannelse
- At skabe positive relationer eleverne imellem og undgå mobning

- At skabe aktiviteter og venskaber på tværs af kulturel og social baggrund
- Undgå, ved tæt kontakt, at elever kommer ud i kriminalitet
- At styrke skole/hjem-samarbejdet – at få resurssvage familier til at deltage i samarbejdet med skolen

Vi er nået langt i målopfyldelsen, og vi har i skoleåret 09/10 fået midler fra Herlev Kommune til at fortsætte projektet.

Venskabsklasser og trivselsdage

I skoleåret 09/10 får alle klasser på Engskolen en venskabsklasse for at videreudvikle samarbejdet klasserne i mellem. Det er besluttet, at klasserne mindst fire gange om året skal planlægge fælles projekter. Det kan være faglige aktiviteter, hvor de større elever underviser de små – for eksempel med oplæsningsdage i børnehaveklassen, matematikprojekter, undervisning i power-point m.m. Det kan også være mere sociale aktiviteter, lege og ture ud af huset. Målet med venskabsklasserne er at øge kendskabet til hinanden og dermed fremme trivslen og mindske mobning.

Læsestunder for hele skolen

Vi har på Engskolen tre lærere med læsevejleder-uddannelse. Vi afsatte undervisningstimer til, at læsevejlederne kunne indgå et forløb i klasserne med fokus på læsning i dansk men også i skolens andre fag.

Derfor indførte vi i to perioder á 10 uger på et skoleår, at alle klasser hver morgen – uanset fag – læser i 20 minutter. Læsevejlederne har stået for vejledning og materiale, hvor det har været nødvendigt. Det har betydet, at en række lærere har efterspurgt kurser i faglig læsning, så de er bedre rustet til opgaven. I skoleåret 09/10 er der afsat 10 timer til alle lærere til et kursus i faglig læsning.

Den løbende evaluering af elevernes udbytte af undervisningen og elevernes inddragelse i undervisningens tilrettelæggelse

På Engskolen bliver alle elever hvert år testet i læsning, og efter hver fase i matematik testes eleverne. I forbindelse med disse test gennemgås resultaterne med både elever og deres forældre, og der aftales, hvad der fremover skal fokuseres på.

Elevsamtaler er en fast del af evalueringskulturen. Testning, logbøger og portefølje indgår også som elementer i evalueringskulturen på Engskolen.

Med hensyn til elevernes medbestemmelse af undervisningens tilrettelæggelse foregår det på forskellig vis. Det kan medføre, at elevernes medbestemmelse går fra valg af aktivitet indenfor faget til den mere projektorienterede undervisning, hvor eleven har indflydelse på valg af emne, indhold og produkt.

I indskoling tages i nogle forløb udgangspunkt i "børnenes spor", hvor det enkelte barns erfaringer og viden danner grundlag for undervisningen.

På Engskolen har vi også projektuger i løbet af skoleåret, hvor eleven har mulighed for at vælge sig ind på aktiviteter efter interesse.

Samarbejdet mellem skole og hjem, herunder beslutninger om anvendelse af elevplaner

På Engskolen prioriteres samarbejdet mellem skole og hjem højt. Der differentieres i høj grad i samarbejdet, så det for nogle elever vedkommende omfatter en-to samtaler årligt, mens det for andre elever medfører en noget hyppigere kontakt.

I nogle tilfælde overtages kontakten mellem skole og hjem af skolens AKT-lærere.

For at fastholde fællesskabet omkring klasserne, afholdes der forældremøder og fælles arrangementer i klasserne i løbet af året. Her har vi oplevet et vist frafald til møderne, så vi har iværksat forskellige tiltag. Klasselæreren kontakter forældrene, hvis de udebliver fra mødet eller ikke melder tilbage. Hvis det er tilbagevendende, at man ikke deltager, så indkaldes forældrene til møde med skolens leder, hvor der tales om vigtigheden af at tage del i skolens liv.

Fra det kommende skoleår har vi fået midler fra Integrationsministeriet til at oprette en skole/hjem-vejleder specielt i forhold til vores tosprogede familier, som måske ikke har et godt nok kendskab til det danske skolesystem.

Vi har efter en evaluering i Pædagogisk Råd og i skolebestyrelsen udarbejdet vores egne elevplaner. I det netop afsluttede skoleår afprøvede vi elevplanerne og har aftalt, at de evalueres efter to års brug. Elevplanerne udarbejdes en gang årligt og bliver så justeret i løbet af skoleåret.

Den socialpædagogiske bistand, herunder undervisningen i dansk som andetsprog

Specialundervisning

På Engskolen har vi samlet al specialundervisning og tosprogsundervisning i et resursecenter, hvor lærerne har kompetencer indenfor de forskellige områder, såsom almindelig specialundervisning, AKT (adfærd, kontakt, trivsel) og tosprogsundervisning.

Til centeret er tilknyttet en resursecenterleder, som sammen med skolens psykolog, socialrådgiver og skolens leder holder ugentlige møder, hvor indsatsen bliver gennemgået, justeret og ændret, når det skønnes nødvendigt. Resursecenterlederen afholder løbende teammøder med lærerne i centeret, hvor handleplanerne for eleverne bliver lagt, og hvor relevante temaer bliver drøftet.

I indskolingen er der fokus på læseindlæringen, og i slutningen af 1. klasse tilbydes de elever, som endnu ikke er kommet i gang med læseprocessen, et kursus. I 2. klasse tilbydes de usikre læsere et læseløft-kursus, som tilrettelægges med ca. 20 minutter intensiv læsetræning dagligt i en periode.

Elever med store faglige vanskeligheder i indskolingen og mellemtrinnet modtager støtte i klassen to-fire timer om ugen.

Engskolens store elever, med faglige vanskeligheder, tilbydes faglige kurser i dansk og matematik udenfor deres normale skoletid.

AKT-lærerne indgår omkring elever med særlige behov, med vejledning og opfølgning omkring deres skolegang. AKT-lærerne indgår også som vejledere omkring klasser med trivselsproblemer samt laver en tæt opfølgning på de elever, som ikke møder regelmæssigt i skole.

Dansk som andetsprog

I indskolingen er der til hvert klassetrin tilknyttet en tosproglærer, som sammen med klassetrinets lærere arbejder med forståelse, begrebsindlæring og ordforråd i forhold til den undervisning, der er planlagt for perioden.

På mellemtrinnet og i overbygningen tilbydes særlige kurser for vores tosprogede elever. Disse kurser har særligt fokus på begrebsforståelse, forståelse for det danske samfund, demokrati, uddannelse samt faglig læsning

Skolens arbejde i øvrigt med at sikre den pædagogiske udvikling

For skoleåret 09/10 er der afsat 20 timer til kompetenceudvikling for skolens pædagogiske personale:

- 10 timer til et kursus i cooperative learning, som understøtter arbejdet med HELP i det strukturerede læringsmiljø
- 10 timer til et kursus i faglig læsning, som har fokus på fagligheden

Ellers fortsætter arbejdet med trivsel, venskabsklasser, implementering af HELP og læseindlæring.

Opfølgning på udviklingspunkter fra 2007

I kvalitetsrapporten fra 2007 pegede forvaltningen på følgende udviklingspunkter for Engskolen:

- Elevernes medbestemmelse
- Klar målsætning om holddannelse

Elevernes medbestemmelse

På Engskolen ønsker vi at give eleverne medbestemmelse på egen sociale og faglige udvikling, således at eleverne oplever glæde, udvikling og trivsel ved at gå i skole. Det gør vi på følgende måder:

- Elevsamtaler er en fast del af samarbejdskulturen
- Indholdet i klassens årsplan drøftes med eleverne inden den endelige udformning
- Værkstedsundervisning og projektarbejde er en del af undervisningsformen i klasserne
- Emnedage og temauger planlægges i samarbejde med eleverne
- Eleverne har medindflydelse på regler for samvær og fysiske rammer i klassen
- Arbejdsformer drøftes løbende med eleverne
- Alle elever arbejder med social træning/konfliktløsning, så trivsel og udvikling fremmes.
- Klassemøder er en fast del af samarbejdskulturen.
- Elevrådet er en del af demokratiseringsprocessen. Der er et elevråd for elever fra 0.-5. klasse og et elevråd for 6.-9. klasse. Elevrødderne drøfter emner, som har indflydelse på skolens hverdag såsom undervisning og pauser. Elevrødderne har også eget budget, så de kan beslutte at anskaffe ting, som de vurderer, er vigtige for deres skolegang

Der er tilknyttet en kontaktlærer til hvert elevråd, som hjælper med at viderebringe problematikker vedrørende skolens hverdag til skolens ledelse, Pædagogisk Råd samt skolebestyrelsen.

Holddannelse

Holddannelse anvendes i specialundervisningen, men også i den almindelige undervisning. Der skal på alle klassetrin – i løbet af et skoleår – planlægges forskellige holddannelsesforløb. Det betyder, at i den almindelige undervisning planlægges og gennemføres forløb, hvor eleverne holddeles anderledes end i de gængse klasser. Dette har vi mange positive erfaringer med.

Det er lettere for lærerne at matche grupper og makkerpar med udfordringer for alle. Vi har haft gode erfaringer med at lade et ældre klassetrin give en yngre klasse et kursus i Power Point. Der er fordele for begge parter ved et sådant forløb. Der gives mulighed for, at der er en "lærer pr. elev". De ældre elever får deres viden helt ind på ryggen, når de skal videreformidle til andre. Vi ser også, at de vokser med opgaven, og det giver større selvtillid. Det skaber rollemodeller og udvikler ansvarlighed.

Det har desuden, blandt lærerne, været muligt at udnytte hinandens faglige kompetencer.

Ved nogle gange at planlægge med storhold med to lærere har det givet flere muligheder for ture ud af skolen. Det har specielt været givende i forhold til den del af vores elever, hvor begrebsindlæring er et centralt udviklingspunkt.

Vi arbejder med mange former for holddannelse:

- Kønsopdelt undervisning
- Niveaudelt undervisning
- Værkstedsundervisning

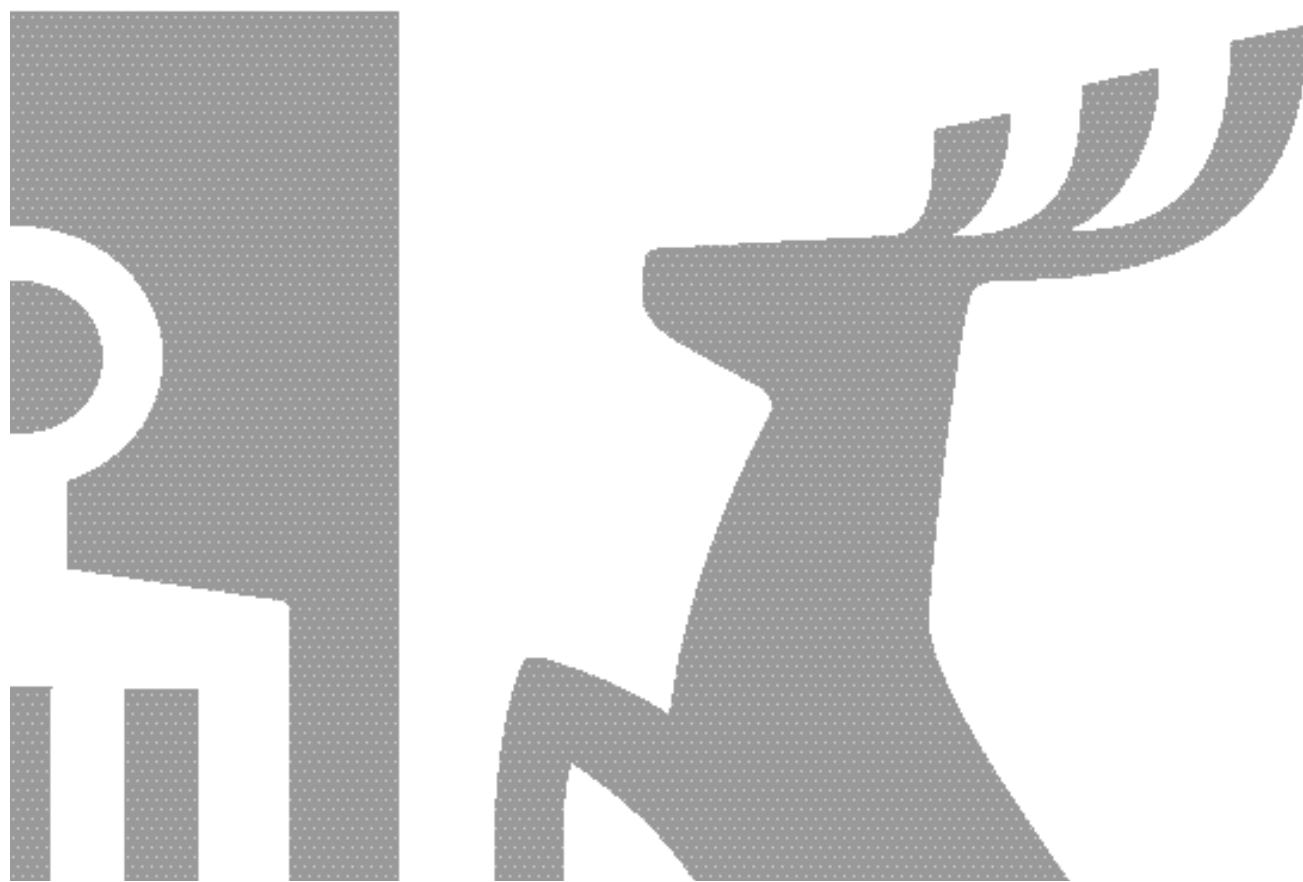
Ved at arbejde med holddannelse, har vi erfaret, at det skaber større tryghed mellem eleverne. De får større kendskab til hinanden på tværs af klasser. Man mobber ikke sine venner. Det har skabt en større grad af fællesskab eleverne i mellem. Sidst men ikke mindst har det givet mulighed for større faglige udfordringer for eleverne.

Herlev
Kommune

Gamle Hjortespringskoles kvalitetsrapport 2009

Rapport over skoleåret 2008/2009

Gl. Hjortespringskoles årsberetning 2008/9

Den pædagogiske udvikling

Rammeplansarbejdet

Børnepolitikken og Den pædagogiske rammeplan er til stadighed og dagligt indeholdt i måden, vi arbejder på. Det medtænkes både, når vi planlægger nye tiltag, og når vi med jævne mellemrum tager et område op til revision. Det er muligt, at ikke alle er bevidste om, at vi arbejder indenfor disse rammer, og derfor vil vi fortsat inddrage dette aspekt i vore fælles pædagogiske drøftelser.

Værdier

Af de fem værdier er især anerkendelse og tryghed basis for alt arbejde på skolen. Vi inddrager eleverne i undervisningen på forskellig måde, så de kan opleve medansvarlighed, for eksempel ved elevsamtaler. I år havde vi udvidet vores elevsamtaledag til en elevsamtaleuge. Det lettede de praktiske problemer med at finde en rolig krog til samtalen samtidig med, at vi fastholdt det fælles fokus på elevsamtalerne.

Blandt de mange udfordringer vore elever møder i skolen havde vi sidste år valgt at fremhæve vores deltagelse i den fælleskommunale teaterkoncert. Også i år deltog en gruppe elever med stor succes i teaterkoncerten. Men desværre må vi konstatere, at det efter et prøveforløb var for stor en udfordring for vore elever at deltage i teaterforestillingen ved kommunens 100 års jubilæum. Til gengæld var der rigtig mange journalister på skolen, som skrev til Jubilæumsavisen.

Den gode tone

Det ligger os meget på sinde, at eleverne oplever venskab og fællesskab, og at omgangsformen i det daglige er præget af den gode tone. Derfor har vi igen gjort den gode tone til indsatsområde, som vi vil fokusere specielt på fra august til oktober i det kommende skoleår. Omdrejningspunktet for indsatsen bliver vores ugentlige morgensamling, og helt konkret skal arbejdet blandt andet udmønte sig i en avis. For personalet er der arrangeret en pædagogisk dag med overskriften "Den voksne som rollemodel".

Sundhedsstrategien

Kost og motion er et tilbagevendende tema i undervisningen på skolen. Vi har besluttet, at mindst en af vores fleksuger skal have sundhed og motion som overskrift.

Frugtordningerne er populære. Eleverne er glade for den frugt skolen udleverer i vinterhalvåret, og for de voksne er det rart at vide, at de elever, der ikke har madpakke med, alligevel får lidt at spise i løbet af skoledagen. Personalefrugten er altid væk samme dag, den bliver leveret.

Der er mellem to og seks elever om dagen, som benytter den kommunale madordning. Vi havde fokus på madens fedtindhold sidste år. Bekymringen opstod, fordi flere af vore elever synes, at portionerne er for små. De køber to portioner af det samme i stedet for at supplere med en salat eller råkost, som ville give et mere balanceret måltid. Vi forsøger at vejlede eleverne til et sundere valg.

Minimotion er et nyt tiltag fra vores fysioterapeut. Det er rettet mod eleverne fra 1.-4. klassesetrin på hele skolen. To gange om ugen bliver gymnastiksalen i skoletiden lavet om til en "Tarzan"-bane, hvor alle gymnastikredskaberne er taget i brug. Her bliver elevernes motorik sat på en prøve, når de sammen med deres lærere skal arbejde sig gennem banen, der stiller nye udfordringer til eleverne fra gang til gang. I ca. en halv time bliver der svedt og kæmpet, og eleverne får en fornemmelse af at blive bedre til at mestre banen indenfor de 6 omgange, de skal gennemføre den hver gang. Eleverne er delt ind i hold, så minimotionen kan foregå så effektivt og sikkert som muligt. Det korte intensive forløb muliggør, at en lektion både rummer motion og andet fagligt indhold. Det er et meget populært tilbud. Minimotion fortsætter til næste skoleår.

Supermotion er et andet af vores fysioterapeuts tiltag, som er rettet mod overvægtige elever på mellemtrinnet. Tilbuddet har bestået af motion to gange ugentligt, samt madlavningsaftener og familieeftermiddage. Holdet har eksisteret i 2½ år og slutter her til sommerferien. Næste skoleår starter et nyt hold med elever fra de yngre klassesetrin. Vores fysioterapeut, en pædagog, en psykolog og en diætist er tilknyttet dette projekt.

Vi har planer om at oprette et hold med mange forskellige udendørs aktiviteter for vores ældste elever, så vi har et motionstilbud til alle aldersklasser.

Sidste år havde Kompetencen gode erfaringer med cykelture på mountainbikes, som de lånte på en produktionsskole. Kompetencen har i årets løb søgt fonde om støtte til indkøb af egne cykler. Det er lykkedes, og eleverne sætter pris på denne form for motion, hvor de får brændt en masse energi af. De fleste elever har deres eget medlemskort til et fitnesscenter, og her foregår en del af Kompetencens eftermiddagsaktiviteter. Eleverne bruger også medlemskabet uden for skoletid, hvor de mødes og træner. Så medlemskabet er en rigtig god investering, der tilskynder til både sociale og fysiske aktiviteter.

HELP

Allerede sidste skoleår gjorde vi os erfaringer med HELP-modellen, og i år er den blevet introduceret til hele skolen. Vi har brugt tid på en fælles gennemgang af modellen på et pædagogisk rådsmøde. Ligeledes har en afdeling brugt deres egen kursustid på at afprøve modellen i praksis og de har udarbejdet et skema, der kan lette vejen gennem de forskellige faser. Modellen er blevet afprøvet på teammøder og ved konferencer og bruges i dag på forskellig måde i afdelingerne. I Kompetencen har man i den ene gruppe god erfaring med at bruge HELP- modellen som en start ved konferencer. Villaen og C afdelingen har også gode erfaringer med at bruge modellen ved konferencer, hvorimod man i A afdelingen har oplevet, at arbejdsformen er for tidskrævende, når der kun er fire årlige konferencer til rådighed. Også Fritidshuset har rigtig gode erfaringer. Når vi bruger modellen ved drøftelser i team, har vi oplevet, at det er en ulempe, hvis man er meget få personer. Det kan ske, da vi har et princip om at være så få lærere omkring en klasse som muligt. Alt i alt er HELP-modellen blevet introduceret og supplerer vores arbejdsform på en positiv måde.

Undervisning i dansk som andetsprog

Antallet af elever, for hvem dansk er deres andetsprog, er stigende på skolen. Samtidig er puljen, der dækker støtte til enkeltintegreerede elever og undervisning i dansk som andetsprog beskåret. Derfor er antallet af timer til

undervisning i dansk som andetsprog endnu engang gået ned, nu til fire egentlige timer. Disse timer bruges dels til støtte i klasser, dels til støtte af enkelte elever uden for klassen.

Der knytter sig en særegen problematik til denne elevgruppe, og derfor har Pædagogisk Udvalg arbejdet med området. Udvalget har blandt andet haft et møde med en af vore ofte brugte tolke, som også er pædagoguddannet. Udvalget nød godt af hans kendskab til området i al almindelighed, men også hans indsigt i vores elevgruppes situation. Vi står ofte med overvejelser om vores tosprogede elever er rigtigt placeret skolemæssigt. Det er problematisk, når man skal afgøre, om en elevs vanskeligheder i skolen skyldes kulturelt sproglige problemer eller generelle indlæringsvanskeligheder. Der findes ikke en test eller en anden sikker måde til at afdække forholdet. Derfor vil afgørelsen altid indeholde et vist skøn. Vi oplever ofte, at tosprogede elever efter kort tid her på skolen viser sig at være generelt bedre fungerende end resten af vores elevgruppe. En anden problematik er, at forældregruppen og dens netværk ofte har meget svært ved at forstå og acceptere placeringen. Vi forsøger at imødekomme denne problematik ved tæt forældrekontakt. Pædagogisk Udvalg arrangerede også et møde med lærere fra Engskolen for at høre om deres erfaringer med elevgruppen. Her kunne alle interesserede lærere deltage.

Pædagogisk Servicecenter har stået for en eventyrtime, hvor en kurdisk mor kom og fortalte kurdiske eventyr på kurdisk for vore kurdisktalende elever. Det var et meget fint arrangement, som godt kunne gentages.

Desværre lykkedes det os ikke at åbne en lektiecafe på frivillig basis for de tosprogede elever. De ældste elever har mulighed for at deltage i de ungdomsskolehold, der er her på skolen med blandt andet lektielæsning. Disse hold er blevet en integreret del af skolens tilbud til de ældste elever.

Den specialpædagogiske bistand og klub – skolesamarbejdet

Ud fra den tanke, at alt arbejde på Gamle Hjortespringskole indebærer specialpædagogisk bistand, vil vi i det følgende omtale skolens forskellige enheder ganske kort med fokus på den seneste udvikling. Her vil også samarbejdet mellem skole og klub blive omtalt.

A afdelingen

Inspireret af C afdelingen har A afdelingen været på en fælles tur til Zoologisk Have, og der er planer om endnu en fælles tur lige efter sommerferien. Ideen er at give eleverne oplevelser på tværs af klasserne, som kan danne grund for nye venskaber.

I Fritidshuset arbejder man bevidst med venskaber og børnenes sociale kompetencer. Tegneseriehistorier og sociale historier bruges flittigt og er meget populære hos børnene. De kommer selv og beder om deres egen historie. En enkelt gang er en tegneseriehistorie brugt med succes i en forældresamtale, hvilket selvfølgelig har sat gang i overvejelserne, om metoden her har et yderligere potentiale.

For de ældste elever i A afdelingen har åbningen af Klubben haft stor betydning. Vi har ofte oplevet, at de ældste elever i A afdelingen har haft problemer med at finde ind i et fællesskab efter skoletid. Mange startede i klub eller på et ungdomsskolehold, men faldt hurtigt fra igen. Der er nu 17 medlemmer i Klubben og nogle på venteliste. Hverken lokaler eller normering kan klare flere medlemmer på nuværende tidspunkt. Medlemmerne kommer

stort set forbi Klubben hver dag og bliver i kortere eller længere tid. Klubbens pædagoger deltager i skoletiden på linje med pædagogerne i Fritidshuset, og der er lige som i Fritidshuset etableret et godt samarbejde omkring eleverne med deltagelse i konferencer, skolefester, featureuger m.m. Et problem skal dog nævnes: Klubben har lukket hele sommerferien. Klubben har i modsætning til Fritidshuset heller ikke økonomi til at tage på koloni. Mange af medlemmerne kunne godt tænke sig at bruge Klubben i løbet af sommeren, da denne tid ikke byder på mange oplevelser for dem.

5.-8. klasse har oplevet en stor tilgang af elever, og samtidig er spændet mellem fagligt svage og stærkere elever meget stort netop i denne aldersgruppe. Derfor er der blevet arbejdet med holddeling i en del timer, så elevernes behov bedre kunne imødekommes. Dette arbejde vil fortsætte til næste år.

Sidste skoleår omtalte vi forsøget med en mentorordning til de elever, som fortsætter på en ungdomsuddannelse. Mentorerne havde kontakt til de unges uddannelsessted og støttede eleverne i mødet med uddannelsesstedet. Mentorerne havde individuel kontakt med de unge og indbød også til nogle fælles aftener. I foråret 2008 blev der udarbejdet en rapport om forsøget, som viser, at mentorordningen var værdifuld for de unge. Vore erfaringer viser, at mentorordningen var med til at fastholde de unge i et uddannelsesforløb. Der har desværre ikke været nogen mentorordning i dette skoleår. Vi har et stort ønske om at genoptage dette arbejde, fordi vi mener, der er brug for det; stort set alle elever fra sidste års afgangsklasse i A afdelingen droppet ud af deres ungdomsuddannelse.

C afdelingen

Fra august står socialfag på C afdelingens skemaer. Det er afdelingens pædagoger, der skal stå for undervisningen. En arbejdsgruppe af lærere og pædagoger har udformet læseplanen, der i det kommende år skal forsynes med praktiske anvisninger og en indledning. Læseplanen ligger som en vejledning til status-handleplanerne, som er lærere og pædagogers fælles ansvar. Der er store forventninger til arbejdet med det nye fag.

I C afdelingen er der blevet ansat en skolekonsulent, som kan fungere som sparringspartner for det øvrige personale i afdelingen. I dette skoleår har hun besøgt alle klasser både i skole- og fritidsdelen, og efterfølgende har hun haft samtaler med klassens team. Hun står også for en årlig introduktion til nye forældre og nyt personale.

I 2008 blev C afdelingen ADHD-Kompetencecenter. Centeret skal samarbejde med PPR og Handicap- og Psykiatridelingen her i kommunen omkring forældre fokuseret vejledning. I foråret har afdelingen beskrevet hvilke kurser, den kan tilbyde, og et flot kursuskatalog er udsendt. Vores skolekonsulent har været brugt på flere skoler omkring enkeltintegrerede elever i Herlev.

Vi har haft et godt samarbejde med Engskolen om lån af fysiklokale. Eleverne har kørt med svømmebussen frem og tilbage. Det gode samarbejde til trods ser vi frem til, at et lignende samarbejde bliver lettere, når skolen flytter og bliver nabo til Hammergårdskolen.

Endelig må det lige nævnes, at 9.c har været på en fantastisk lejrskole til St. Croix. Ideen blev til på baggrund af klassens arbejde med slaveri. Forud for turen ligger et kæmpearbejde med at skaffe sponsorer, så økonomien kunne hænge sammen.

Udskolingshus

Som noget helt nyt har vi oprettet et udskolingshus. Her går de ældste klasser fra A og C afdelingen. Der er lagt op til et samarbejde, om alt det man har til fælles, når man er på vej ud af skolen. Hele skolens mødestruktur er ændret, så den giver mulighed for større samarbejde om pædagogik og aktiviteter på tværs af afdelingerne.

Kompetencen

Elevgruppen på Kompetencen er stadig præget af mange solister, som skal undervises enkeltvis, for at de kan få udbytte af arbejdet. I praksis betyder det, at de undervises på skift. De har samtidig brug for en praktisk, konkret tilgang, og derfor ser alle på Kompetencen frem til de aktiviteter, som overtagelsen af Egeløvparken gør mulige.

På trods af alle vanskeligheder har eksamensholdet klaret sig flot ved de nyligt overståede eksaminer.

Det er blevet vanskeligere at finde kvalificerede tilbud til eleverne, når de skal ud af skolen. For de af eleverne, der når at blive atten år eller er lige ved at blive atten år, er der endnu en problematik omkring udskolingen. Ifølge loven overgår de til Voksenafdelingen i kommunen. Det vil sige, at en stor del af deres sociale netværk bliver skiftet ud samtidig med, at man i Voksenafdelingen naturligvis betragter eleverne som voksne med alt, hvad det indebærer. Vi kan se, at en del af vores elever ikke er parate til voksenlivet i alle facetter.

Knallerter har fyldt meget i årets løb. En gruppe af elever har været meget optaget af at skaffe sig knallerter og at køre stærkt på dem. Det har betydet mange uhensigtsmæssige og ulovlige aktiviteter. Vi har arbejdet meget med problematikken, og vi har haft et godt samarbejde med politiet.

Der har været en del udskiftning i personalegruppen fx på grund af barsel og orlov. Det betyder uvægerligt overgangsperioder med indkøringsvanskeligheder, men det bringer også ny inspiration. Personalet har arbejdet med teamudvikling og har været på kursus om ADHD. Et fokusområde er den pædagogiske dannelse, og hvordan vi måler sociale fremskridt. Vi har nydt godt af et skoleår med et fast team af eksterne samarbejdspartnere og har oplevet, hvordan det højner niveauet i samarbejdet.

Villaen

Villaen er flyttet fra Villaen til nogle pavilloner på skolens areal!

Villaen og Kompetencen har i en del af dette skoleår delt afdelingsleder, og denne model etableres yderligere til næste år ved, at henholdsvis en lærer og en pædagog i hver afdeling får tid til nogle koordinationsopgaver.

Der er i årets løb lavet en beskrivelse af arbejdet i Villaen. Her beskrives elevgruppen og den pædagogiske ramme for arbejdet. Desuden beskrives visitationen til Villaen og det vigtige familiesamarbejde. Der gøres rede for de opgaver, der ligger i afdelings- og teamsamarbejdet plus det tværfaglige samarbejde. I alle sammenhænge afklares ansvarsfordelingen blandt de mange samarbejdspartnere. Det er skolens ledelse, der har lavet beskrivelsen, som efterfølgende er præsenteret for medarbejderne i Villaen, og nu danner et godt grundlag for den videre pædagogiske udvikling.

Lige nu er en stor gruppe elever blevet udskolet, og Villaen tager imod en ny gruppe elever, hvoraf flere er skolebegyndere.

Familieklassen

Mange klasser på skolen har holdt flyttedag, også Familieklassen. Nu holder den til i sin helt egen pavillon.

Arbejdet i familieklassen udvikler sig til stadighed. Et besøg i elevens hjemklasse er blevet en fast del af programmet. En ændring af adfærd skal bekræftes af omverden for at kunne lykkes, og derfor er det vigtigt at inddrage alle vigtige personer omkring eleven. Besøget ligger i begyndelsen af forløbet. Her orienteres klassekammeraterne om, hvad det er, vi laver i familieklassen. De får også et nyhedsbrev med hjem til deres forældre, hvor vi informerer om vores og familiens arbejde.

Dette og alle de andre måder, der arbejdes på i Familieklassen, kan man nu se i en lille fin film. Den kan blandt andet bruges ved de foredrag, Familieklassens medarbejdere tilbyder. Medarbejderne tilbyder også supervision af forældre og lærere fra Herlev kommune. Der er aftalt supervision af team på en skole i det kommende år.

Vi følger op på elever, der skifter skole, og deltager i møder med tværfaglige samarbejdspartnere. Det er vigtigt for os, at alle møder foregår sammen med elevens forældre. Hele familien inddrages så vidt muligt, og eksempelvis kommer søskende ofte på besøg. Nogle gange indgår de i et forløb i Familieklassen.

Vi har et ønske om at udvide Familieklassen, da denne arbejdsform har vist sig at give gode resultater.

Videreuddannelse

I årsberetningen fra sidste år beklagede vi, at der ikke fandtes et linjefag i specialundervisning. Et sådant er som bekendt under etablering, og skolen er blevet kontaktet af Blågård Seminarium. Der er planer om, at skolen skal være praktiksted for de linjefagsstuderende. Desuden er der lagt op til et fremtidigt fagligt samarbejde skolen og seminariet imellem, som vi mener, kan blive udbytterigt for begge parter. Gennem kurser i og uden for huset opdaterer vi løbende vores faglighed. Fx er en stor del af ledelsen under videreuddannelse, og en lærer er færdiguddannet som læsevejleder. Arbejdet omkring HELP-modellen omtales senere. Som noget nyt satser vi på at sende hele team af sted sammen på kursus til næste år. Vi vil afprøve, om dette kan højne udbyttet af kurserne, og gøre det lettere at indarbejde det lærte i dagligdagen.

Løbende Evaluering

Der evalueres på mange forskellige måder. En stor del af evalueringsarbejdet ligger i forbindelse med konferencer og revisitationer. Logbøger og scorekort er udbredte metoder, og portefolimetoden bruges også. Elevsamtaler er allerede omtalt. Sidste år omtalte vi den nye opgave, det er at evaluere eleverne individuelt, når de får dispensation fra afgangsprøven. Der er lagt op til erfaringsudveksling på dette område i det nyligt etablerede udskolingshus. Læseplanen for C afdelingens sociale fag ligger som en vejledning til vores status-handleplan, og den er således med til at berige den måde, vi tænker på, når vi formulerer os i handleplanerne. Som noget nyt har skolen fået en læsevejleder og C afdelingen en skolekonsulent. Det åbner for en ny måde at samarbejde om klasserne på, som også rummer evaluering.

Afslutningsvis må det med, at arbejdet omkring den kommende flytning/ombygning af skolen har fyldt i dette skoleår. Lige netop nu tager tegningerne form, og snart kan arbejdet gå over i næste fase.

Opfølgning på udviklingspunkter fra 2007

I kvalitetsrapporten fra 2007 pegede forvaltningen på følgende udviklingspunkter for Gl. Hjortespringskole:

- Bedre udnyttelse af IT- mulighederne
- At udarbejde strukturer for det narrative arbejde

IT

IT har også været indsatsområde i år. Efter sidste års personalekursus er Intranettet blevet en integreret og uundværlig del af samarbejdet på skolen. Vi benytter dog ikke Forældreintranettet, men en gruppe af vores forældre er interesserede. Retningslinier for brug af Forældreintranettet er et punkt, der skal overvejes. Vi mener, at der er særlige hensyn at tage på vores skole, da den har en meget sammensat forældregruppe.

Det er en stor fordel, at vi har placeret så mange bærbare computere ude i afdelingerne. Når computerne ikke bruges, står de i et specielt skab og lader op. Skabet er anbragt således, at flere klasser deles om de samme computere. De bliver brugt flittigt, og det har været nødvendigt at styrke vores interne netværksforbindelser. Vi har indkøbt nogle af de nye små og forholdsvis billige bærbare computere, og vi er for øjeblikket ved at afprøve deres anvendelsesmuligheder.

IT i undervisningen er et stort og stadig voksende område, hvor det kan være vanskeligt at holde trit med udviklingen. For at gøre en indsats på dette område har vi afholdt en pædagogisk dag, hvor personalet havde valgt sig ind i mange forskellige grupper, der arbejdede med computerprogrammer, hjemmesider og forlagsproduceret materiale. Som afslutning på dagen var der afsat tid til, at teamet omkring klasserne kunne udveksle erfaringer. For at fremme brugen af kompenserende programmer til at læse og skrive har læsevejlederen afholdt en workshop omkring brugen af programmet CD-ord. Workshoppens er fulgt op med vejledning og et samarbejde om at etablere brugen af programmet i flere klasser.

Det narrative arbejde

Vi arbejder stadig med det narrative og barnets spor i indskoling. Arbejdsformen følger klasserne og virker inspirerende på andre. På den måde breder ideerne sig. Kufferten, der dokumenterer barnets spor, kan ikke altid få den samtlende rolle i begynderklasserne hos os, da vore elever kommer hertil ad mange veje. I stedet etableres en anden dokumentationsform, som følger eleverne.

Vi arbejder med eleverne ud fra et helhedssyn, og undervisning og samvær tager altid sit udgangspunkt i den enkelte elev og dennes historie. Derfor har lærere og pædagoger i alle afdelinger været bevidste om, at omtale barnets kuffert allerede ved det første møde med forældrene inden barnets skolestart her.

Vi vil i løbet af det kommende skoleår gennemgå og nedskrive de principper, vi har for brobygning og overlevering fra institution til skole.

Vi deltager i de kommunale kurser i forbindelse med rammeplanen. I år har det ført til narrative forløb i indskoling og et idrætsprojekt i Fritidshuset. Vi sender også deltagere til de kommende kurser, men vi undrer os over, at det gennemføres opdelt i faggrupper.

Vi dyrker også fortællingen og det narrative på andre måder. På skolen har vi blandt personalet et par fortællere, som blandt andet har været engageret i

de kommunale fortællerarrangementer omkring Timo Moto. De tilbyder også fortællestunder her på skolen. De foregår på Pædagogisk Servicecenter i aldersopdelte grupper.

Som en nyskabelse har Pædagogisk Servicecenter stået for en eventyrtime, hvor en kurdisk mor kom og fortalte kurdiske eventyr på kurdisk for vore kurdisktalende elever. Det var et meget fint arrangement, som godt kunne gentages.

Endelig kan det nævnes, at vi udnytter det narrative element i sociale historier. De er blevet brugt gennem mange år i skolen og på det seneste også i Fritidshuset. I Fritidshuset arbejder man bevidst med venskaber og børnenes sociale kompetencer. Tegneseriehistorier og sociale historier bruges flittigt og er meget populære hos børnene. De kommer selv og beder om deres egen historie.

Herlev
Kommune

Hammergårdskolen kvalitetsrapport 2009

Rapport over skoleåret 2008/2009

Hammergeårdskolens årsberetning 2008/9

At udvikle alsidigheden i undervisningen set i relation til de nye centrale mål og krav

På klassetrinskonferencer med klassetrinsteam og skolens ledelse samt i skolens pædagogiske udvalg har der været fokus på evaluering og udvikling af læringsmiljøet. Et tydeligt billede viser, at der planlægges mange undervisningsforløb, som tilgodeser alsidighed i undervisningen. Som eksempler fra de tre afdelinger kan nævnes:

I indskolingen har sundhed – kost og motion haft stor betydning for arbejdet med nye metoder. Kildegården bliver hyppigt anvendt. De enkelte klasser arbejder med holddeling afhængig af målfastsættelse og indhold.

På mellemtrinet er Get-moving en del af undervisningen som optakt til motionsløbet.

Fælles udsmykning af afdelingens arealer med tværfaglig undervisning på tværs af klasserne. Og endelig en forårsevent med musik og udstilling af de kreative fags produkter samt emnearbejder.

I overbygningen har arbejdet med projektopgaver i alle klasser og den internationale dimension bragt nye metoder og sammenhænge i undervisningen.

Nye veje til indlæring vil fortsat være et udviklingsfelt for Hammergeårdskolen.

Lærer/pædagog samarbejdet

Samarbejdet mellem lærere og pædagoger er i en positiv udvikling. Dette ses blandt andet gennem arbejdet med årsplaner og den daglige drift i indskolingen.

Pædagogerne deltager nu i skole/hjemsamtalerne, og der arbejdes på, at elevplanerne skrives i fællesskab. Lærere og pædagoger mødes hver dag. Pædagogerne henter børnene i klasserne, når skoledagen er slut. Så der er en struktureret overgang fra skole til SFO.

Skolens ledelse afholder fælles planlægningsdage for lærere og pædagoger.

I forbindelse med den fælles pædagogiske udvikling deltager såvel lærere som pædagoger. Eksempelvis omkring implementeringen af HELP.

Skolens ledelse følger nøje udviklingen i samarbejdet og opmuntrer til yderligere samarbejde. I 2009 deltager både pædagoger og lærere i indsatsområder vedr. udvikling af teamsamarbejdet.

Rammeplansarbejdet, herunder brobygning

For at give Hammergeårdskolens nye lærere i indskolingen kendskab til rammeplanen afsættes en fælles planlægningsdag til kommende 1.klasselærere, hvori også indgår et lille kursus i rammeplanen. Derudover deltager indskolingslærere og pædagoger på kommunens lokale kurser.

På klassetrinskonferencer med skolens ledelse evalueres arbejdet med rammeplanen. Det er skolens erfaring, at det er vigtigt at fortsætte med at give kurser og viden til lærere og pædagoger, da mange nye kommer til, så vidensdeling/oplæring må finde sted.

Kufferten evalueres med distriktets børnehaver på et Skole-institutions-møde. I fællesskab besluttet, hvilke elementer der skal indgå i kufferten, så den har et fællespræg, uanset hvilken institution barnet kommer fra.

På Hammergeårdskolen har vi en god overleveringsprocedure med de afleverende børnehaver, så skolen er godt klædt på til at modtage de nye elever.

Når børnene forlader SFO og skal i Klub Herlevhuse, er der brobygning mellem

SFO og Klub Herlevhuse. Børnene besøger jævnligt Klub Herlevhuse over en periode på to måneder. I samme periode går 3. klasses børnene også i 3. klasses klub i SFO'en, hvor de bliver gjort klar til det mere frie liv i Klub Herlevhuse. Der afholdes forældremøde, hvor både pædagoger fra SFO og Klub Herlevhuse er til stede. Inden børnenes overgang til Klub Herlevhuse besøger klubpædagoger eleverne i 3. klasse, så der skabes et kendskab til hinanden.

HELP

På Hammergårdskolen har der i skoleåret 08/09 været afsat timer til alle lærere til oplæring og udvikling af arbejdet med HELP modellen. Først havde skolen en kursusaften med Freddy Sahl, og en eftermiddag med Annette Arnkjær. Her blev teorien omkring HELP modellen forklaret, og derefter har alle lærere fået timer til tre øvegange på klassetrinnene. Disse øvegange har givet alle en klar forståelse af, hvilke muligheder, der er i denne tænkning og tilgang til problemløsning. Det er også helt sikkert, at udviklingen af HELP kræver denne form for "bundet" arbejde for at sikre, at arbejdsformen kan blive en integreret del af teamsamarbejdet.

I disse øvegange deltog pædagoger fra SFO'en, og skolens støttecenterleder har arbejdet med personalet i SFO'en.

Det er også ledelsens hensigt at sikre arbejdet i næste skoleår med et par øvegange.

Klub-Skolesamarbejdet

Klub-skolesamarbejdet fungerer i det væsentligste tilfredsstillende. Både personalet i klubben og lærerne er meget glade for de muligheder, der ligger i dette samarbejde.

Klubtimerne anvendes i klasser, som efter behandling i sundhedsteamet får timer tildelt. Det har fortrinsvis været klasserne på mellemtrinnet, der får tildelt timer, men også i svære situationer har klasser i indskoling fået gavn af timer.

Udviklingsfelter for dette samarbejde vil være mere fokus på det forebyggende arbejde og udarbejdelse af handleplaner for den fælles pædagogiske indsats.

Stafetterne

Sommeren 2008 udarbejdede skolen et brugerhæfte, hvori skolens indsatsområder kan læses. Alle områder er udformet som stafetter, det vil sige, at elever, forældre og lærere kan slå op på indsatsområdet og finde frem til både status, mål, tiltag og forslag til aktiviteter på klassetrinnene.

Skolens indsatsområder i dette og for kommende skoleår er:

- Rammeplanen
- Den sunde skole
- Den gode tone
- Den internationale dimension
- En ansvarsstafet

Rammeplanen

Omkring rammeplanen er de aktiviteter beskrevet, som klasserne i indskoling arbejder med både i SFO og skole.

Herudover arbejdes som tidligere beskrevet under kommunens indsatsområder.

Den sunde skole

Skolen arbejder bevidst med den sunde skole. Arbejdet med den sunde skole tager sin begyndelse i indskoling, hvor der sættes fokus på krop, kost og bevægelse. Mange undervisningsaktiviteter tager derfor udgangspunkt i den sunde skole.

Eleverne oplever mere bevægelse i leg og læring i hverdagen, alle deltager i Aktiv rundt i Danmark eller i Get moving, og alle klasser arbejder bevidst med den sunde skole. På klassetrinskonferencer evaluerer og drøfter ledelse og personale dette arbejde.

I samarbejde med SFO'en har skolen deltaget i projekt Herlev skolesport med forrygende succes. En eftermiddag om ugen er der åbent hus for deltagelse i sport under ledelse af en lærer, en pædagog og juniortrænere, som er elever fra en af skolens 7. klasser. Skolen håber på at kunne fortsætte dette gode tiltag også i næste skoleår.

Pædagogerne fra SFO'en har for første gang været med til motionsløbet. Det var en god oplevelse for alle. Især børnene følte sig mere trygge ved, at der var flere voksne med. Det er vigtigt med de fælles dage for at styrke fællesskabets skole.

SFO'en har igen i år haft stor gavn af overskuddet fra Forældreforeningen. I år er det blevet til et danseprojekt. SFO'en har brugt den lokale danseskole, og danseskolen har haft undervisning i SFO'en. Danseprojektet blev indledt med en Discoaften med røg og lysshow.

Den gode tone

Den gode tone har det ikke altid lige nemt, men som overordnet mål har Hammergårdskolen, at alle skal arbejde bevidst med den gode tone.

I dette skoleår har skolen afholdt to venskabsklassedage, hvor alle har haft fokus på sprog og omgangstone. Det har været gode og lærerige dage, som gentages. Derudover har elevrådet haft en konkurrence omkring den bedste plakat til fremme af den gode tone. I klasserne udarbejdes klasseregler for samvær og gennem samtaler gøres opmærksom på sprog og attituder.

SFO'en arbejder dagligt med den gode tone. Der bliver lagt meget vægt på, at alle børn siger goddag og farvel med hånden. Desuden bliver de nye forældre på første forældremøde informeret om den gode tone, og at SFO'en forventer, at de også bakker op og hjælper deres børn. Den gode tone bliver endvidere inddraget i aktiviteterne. Især ved SFO-cup, hvor børnene opnår en forståelse for, hvor vigtigt den gode tone er, når man er en del af et hold.

Den internationale dimension

Efter flere års medvirken i et Comenius projekt fremtræder den internationale dimension som et fælles skoleprojekt, og er især blevet tydelig i overbygningen.

Gennem samarbejdet med Tyskland, Polen, Frankrig og næste år også Finland og Estland sætter skolen fokus på vigtigheden af, at lære om, opleve og respektere andre kulturer og sprog i virkeligheden.

De deltagende elever har fået afprøvet forskellige kommunikationsstrategier og har oplevet, at de kan gøre sig forståelige på et fremmedsprog. De deltagende læreres udbytte er inspiration til både sprogundervisning og til elevprojekter, samt vedligeholdelse af fremmedsprog. Igennem lærerudveksling fås inspiration og ens eget arbejdsliv bliver sat i perspektiv.

På Hammergårdskolen er det vedtaget, at lejrskolen på 8. klasstrin skal være det kulturelle møde. I skolens stafet for dette indsatsområde kan læses, hvordan en klasse gennem sin skolegang kan tilegne sig indsigt og viden med udgangspunkt i sig selv og frem til situationen som verdensborger.

Ansvarsstafetten

Og netop med udgangspunkt i sig selv og egen skole er ansvarsstafetten blevet til.

Hammergårdskolen er en afdelingsopdelt skole, hvor der er langt fra den ene ende af skolen til den anden. Der er to skolegårde, som også er afdelingsopdelt, og det betyder, at de yngre børn ikke automatisk møder de ældre børn. Derfor er ansvarsstafetten en opdragelse i at tage medansvar for skolens fysiske og psykiske miljø, så båndene imellem alle elever knyttes. Ansvarsstafetten rummer overskuelige, relevante opgaver, der skal udføres af elever med hjælp af deres lærere til skolens bedste. Alle elever skal føle sig som en del af skolen og opleve et fællesskab på tværs af alder. Alle elever skal synes, at det er vigtigt at passe på hinanden og på det fysiske miljø.

I skolens pædagogiske udvalg evalueres disse stafetter hvert år, og arbejdet med indsatsområderne indgår i alle klasstrinskonferencerne i dialogen mellem ledelse og lærere.

Stafetterne er et fælles skoleprojekt for Hammergårdskolen 2008-2010. Stafferne er netop blevet midtvejsevalueret. Det første års arbejde med indsatsområderne opstillet som stafetter giver alle overblik, motivation og et godt arbejdsredskab for personalet, især når årsplanerne skal udarbejdes. Eleverne oplever gennem målene og aktiviteterne en rød tråd i skolens dagligdag. Endelig opleves, at dette brugerhæfte med indsatsområderne giver skolen en fælles kultur og god profil.

Planer for det kommende skoleår:

Undervisningsmiljø

I pædagogisk udvalg er det besluttet, at skolen fastholder stafetterne som indsatsområder i kommende skoleår samt fokus på undervisningsmiljøet med særlig opmærksomhed på støj, trivsel og faglige krav.

Gennem en undervisningsmiljøundersøgelse i foråret 09 mener mange af vores elever, at der er for meget støj i klassen, for store eller små krav til elevens faglighed og endelig, at klassemiljøet gennem en aktiv indsats fra alle kan forbedres.

HELP

Gennem fortsat arbejde med HELP, kortere kurser i klasseledelse samt udvikling af teamsamarbejdet vil skolen udvikle bedre redskaber til at varetage disse opgaver.

Endvidere vil alle skolens medarbejdere næste skoleår deltage i et forløb til at fremme en fælles anerkendende skolekultur.

Personalet i SFO'en har et udviklingsprojekt med ekstern konsulent om anerkendende relationer. Det er i tråd med både rammeplan og HELP. Projektet afsluttes i 2009.

International dimension

Skolen har i øjeblikket en Comenius-ansøgning til behandling, og i den er yderligere Finland og Estland blevet inddraget som venskabslande sammen med Polen, Tyskland og Hammergårdskolen.

Dog er der allerede planer for skolens kommende 8. klasser; at de, uanset om Comenius giver tilskud eller ej, udveksler med Finland og Estland. Da kontakten i Tyskland er Herlev Kommunes venskabsby Eberswalde, fortsættes det gode samarbejde.

Udskudt klassesdannelse

Et andet spændende tiltag, som skolen netop nu arbejder med, er udskudt klassesdannelse i børnehaveklasserne.

Igen i år opstod ideen med udskudt klassesdannelse i børnehaveklasserne.

For at sikre de bedste betingelser for skolens elever er det vigtigt, at skolen gennem et nøje kendskab til børnene kan danne de bedste klasser. Derfor er skolen nu i gang med en proces, hvor pædagoger og børnehaveklasseledere

sammen med skolens ledelse planlægger den udskudte klassesdannelse. Forældrene har positive forventninger og bakker op om den udskudte klassesdannelse.

De involverede voksne har haft besøg af en SFO-leder med en assistent i børnehaveklassen fra Gladsaxe, og en børnehaveklasseleder fra Gentofte. De fortalte om deres erfaringer, og Hammergårdskolen er endnu mere overbevist om, at denne proces skal afprøves.

Børnehaveklasserne dannes, når kendskabet til børnene og børnenes indbyrdes relationer er tydeligt og klart.

Storklasse

På skolens kommende 7. klassestrin skal der afprøves en "storklasse" model. Netop klassesdannelse og classesammenlægning har resulteret i to meget forskellige klasser med 35 elever på klasses trinnet. Ved at skabe et alternativt undervisningsmiljø og samlæse/holddele rigtig mange timer og fag for disse to klasser, vil skolen skabe erfaringer med holddeling og undervisningsdifferentiering.

Valgfag

Valgfag har på Hammergårdskolen gennem en årrække været obligatoriske, og mange modeller og strukturer er afprøvet.

For at imødekomme mange læreres ønske om mere tid til de kreative fags inddragelse i undervisningen, og for at skabe mere sammenhæng i undervisningen for eleverne, vil valgfagene i næste skoleår blive en udvidet del af de obligatoriske timer på 7.-9. klasse.

På 7. klassestrin vil vægten blive lagt på de praktisk/musiske fag i en sammenhæng med klassens øvrige undervisning. Klassens lærere varetager valgfagsundervisningen.

På 8. klassestrin er valgfag en del af den internationale dimension. Indholdet i disse timer hænger nøje sammen med det Comenius ansøgningen.

På 9. klassestrin skal eleverne skrive skolebladet, som et øget supplement til undervisningen på dette klassestrin.

Løbende evaluering

Løbende evaluering foretages på flere niveauer. Skolen udfører dansk- og matematiktester på flere klassestrin gennem hele skoleforløbet. På baggrund af resultaterne iværksættes pædagogiske undervisningstiltag, så den enkelte elev får tilpassede faglige udfordringer. I teamsamarbejdet omkring klasserne implementeres gradvis HELP, som analyse og evaluering af læringsmiljøet.

På klasses trinnet afholder klasses trinsteamet, støttecenterleder og skolens ledelse mindst en årlig konference, hvor såvel det faglige niveau som det sociale niveau drøftes, og evt. tiltag etableres.

Klasserne dokumenterer deres arbejder gennem interne og eksterne udstillinger, opvisninger og åbent hus arrangementer.

Den enkelte elevs evaluering sker "dagligt" med læreren. Udviklingsarkene i forbindelse med elevplanen er rigtig gode som udgangspunkt for evalueringen internt og i samarbejde med forældrene.

Den specialpædagogiske bistand, herunder holddannelse

På skolen er et fast etableret støttecenter, der varetager specialpædagogiske opgaver og opgaver med særligt fokus på udvikling af vores tosprogede elevers faglige og sproglige kompetencer. Lærerne i støttecenteret er tilknyttet en afdeling/ et klasses trin, og lærerne har nogle primæropgaver, eksempelvis læsning, matematik, dansk som andetsprog, klasseintervention, AKT (adfærd, kontakt og trivsel) elever med mere.

En lærer er læsevejleder, og en lærer yder hjælp til matematikundervisningen, bl.a. med ideer til undervisningsdifferentiering.

Støttetimerne fordeles mindst fire gange om året på centerets konferencer, hvor der debatteres, hvilke elever der skal tilgodeses i hver skemaperiode. Støttelæreren er bindeleddet imellem støttecenteret og klasserne og deltager i klasse- og teammøder og indhenter bl.a. også her viden om behov for særlig indsats.

Lærerne i støttecenteret fungerer som et team, som udveksler erfaring, giver sparring og tager forskellige emner op til debat. I år har der været fokus på, hvordan faglig læsning kan gribes an i alle fag samt på, hvordan urolige elever håndteres.

Igennem nogle år har støttecentret haft øje på, hvordan skolen kan yde den specialpædagogiske rådgivning og vejledning til lærere og forældre, som bekendtgørelsen angiver, bl.a. via oplægsholder fra PPR. Sidste skoleår blev en af lærerne i støttecenteret uddannet som tovholder for HELP, og den tilgang til analyse af egen praksis i støttecenteret er ved at blive indarbejdet i teamet.

Støttecenteret tilbyder særlige forløb til enten enkeltelever eller grupper af elever. Undervisning i dansk i overbygningen på hold med elever, som ikke har valgt tysk eller fransk har været særligt gavnlige for eleverne. Disse elever har fire timer om ugen, hvor de arbejder ud fra individuelle mål. En del af undervisningen planlægges parallelt med klassernes arbejder, og det betyder, at disse elever bliver klædt godt på til deltagelse i klasseundervisningen.

Hammergårdskolen har fortsat en Familieklasse, bestående af elever og deres forældre samt to lærere fra støttecenteret. I dette skoleår har 15 familier haft gavn af tilbuddet. For at udvikle tilbuddet har lærerne i Familieklassen været på inspirationsbesøg i en familieklasse i København, og Familieklassen på Hammergårdskolen vil i næste skoleår få enkelte fornyelser.

Støttecenteret tilbyder lektielæsning til alle elever på Hammergårdskolen. I år har Lektiecafeen haft åbningstid på tidspunkter, der er relevante for elever i overbygningen, og det har betydet, at flere af de ældre elever er mødt op, især for at få hjælp til matematikopgaver.

Nogle elever med dansk som andetsprog modtager supplerende undervisning efter skoletid, og i år har der blandt andet været et sproghold på børnehaveklassetrinnet. De gode erfaringer fra dette forløb bliver overleveret på et trinmøde med de kommende 1. klassetrins lærere. På mødet bliver besluttet hvilke børn, der skal fortsætte et sprogforløb efter skoletid, og hvilke børn der skal støttes i klassen i undervisningen.

Siden oktober 2008 og frem til påskeferien har et hold på tolv elever fra 4.- og 5.klasserne modtaget undervisning i dansk som andetsprog. Undervisningen foregik efter skoletid to gange om ugen af to lektioner. Det var en stor succes. Eleverne udviklede sig helt utroligt, ikke kun sprogligt men også personligt. Eleverne var utrolig glade for undervisningen, og de gav efter dette intensive forløb udtryk for, at de havde lært rigtig meget.

Opfølgning på udviklingspunkter fra 2007

I kvalitetsrapporten fra 2007 pegede forvaltningen på følgende udviklingspunkter for Hammergårdskolen:

- At føre rammeplanen videre efter børnehaveklassen
- Vidensdeling internt på skolen
- Elevernes medbestemmelse, især på mellemtrin og udskoling

For at samle de forskellige udviklingsområder og for at få overblik over tiltagene har skolen udarbejdet "stafetter" på følgende områder:

- Rammeplan 0 – 10-årige
- Den gode tone
- Sundhed og trivsel
- Skolen som uddannelsesinstitution
- Den internationale dimension

"Stafetterne" er blevet udarbejdet i en ensartet skabelon, således at alle ansatte, elever og forældre nemt kan få et overblik over de enkelte klassers aktiviteter på de enkelte områder. Skolen hjemsendte i august 2008 et nyt brugerhæfte, hvori forældre har kunnet læse om "stafetterne". Skolen forventer sig et godt arbejde med og udbytte af "stafetterne".

Børnepolitikken og Rammeplanen

Trods nogle års kendskab til Rammeplanen er det stadig nødvendigt at arbejde med kendskab og ejerskab til Rammeplanen. Derfor vil skolen igen prøve at samle det kommende team omkring 1. klasserne for at arbejde med implementering af rammeplanen. Det er nødvendigt for personalets forståelse af, hvilke intentioner og idegrundlag, der ligger bag planen. Det skal opleves som et supplement til planlægning og pædagogiske indgange til læring.

Spor og kuffert – den narrative metode

Den narrative metode giver gode muligheder for at inddrage fantasifigurer i undervisningen, enten som formidler eller som sendebud.

Nedenstående er en beskrivelse af, hvordan det blandt andet er blevet brugt på Hammergårdskolen.

1.a arvede fantasifiguren Bondemand Svendsen fra Børnehaveklassen. Elever og lærere orienterede sig i breve, billeder og tekster om oplevelser i børnehaveklassen.

Før sommerferien fik alle elever en kasse med hjem, hvor de skulle samle ting ind fra deres ferie. Gennemgangen af disse kasser gav lærerne ideen til sporene og dermed emnerne, som klassen ville arbejde med. Et af emnerne blev FISK, og et samarbejde med Kildegården blev etableret.

Fantasifigur Svendsen stiller spørgsmål. Det kan være: "Hvordan trækker en fisk vejret?". Svendsen har set en fisk hos fiskehandleren, han undrer sig over, hvad der var i hulningen, og hvordan den trak vejret. Klassen tager til Kildegården, hvor de skal fange fisk og sprætte en fisk op, for at undersøge, hvad der er i den, og hvordan den trækker vejret.

Ugen efter får klassen et nyt brev fra Svendsen. Nu har han set en stor fisk, som var større end hans båd. Den lå i overfladen, som om den trak vejret. Men det kunne jo ikke passe, for han havde jo lige lært, at fisk har gæller. Klassen

tager igen ned til Kildegården og finder ud af, at det var en hval, Svendsen havde set. Eleverne lærer, at hvaler har lunger som mennesker.

I en sø ved Kildegården finder eleverne en flaskepost. Den er skrevet i kode, så den er umulig at læse. Eleverne skal bryde koden, og det indebærer, at alle får styr på alfabetet. Koden løses i fællesskab, og det viser sig, at Svendsen er taget til fange af nogle sørøvere, der kun vil befri ham, hvis eleverne løser nogle forskellige opgaver. Alle disse opgaver bliver lavet i samarbejde med Kildegården.

Svendsen er nu på ferie hos sin tante i Canada men kommer tilbage til foråret, hvor der skal arbejdes med fremstilling af madvarer på et stykke jord på Kildegården, hvor eleverne skal dyrke egen mad.

Gennem undervisningen havde eleverne i 1.a både dansk, natur/teknik og matematik. Det faglige udbytte blev bogstavindlæring, kendskab til fisk, natur og mose.

Skolen arbejder på at opbygge en "rammeplansstafet", i en model, hvor hvert klassetrin beskriver, hvordan man arbejder med implementering af rammeplanen. Denne model blev udarbejdet i foråret 2008 og blev medinddraget i planlægning af det kommende skoleår.

Intern vidensdeling

Hammergårdskolens struktur er opbygget med henblik på, at vidensdeling blandt personalet nemt kan finde sted.

De enkelte klasseteam samles i klassetrinsteam, som sammen udarbejder årsplaner, fælles aktiviteter og udveksler klassernes faglige og sociale standpunkter og udviklingsfelter.

Endvidere afholdes der hvert år klassetrinskonferencer med teams og skolens ledelse.

Ved lærerskift overleveres viden og indblik til de nye lærere.

For dansk, matematik, engelsk, tysk, fransk, kristendom, natur og teknik, historie, geografi, biologi, samfundsfag og IT-vejledning er der etableret fagudvalg. Fagudvalgene sikrer den løbende debat. Gennem møder i udvalgene drøftes fagenes udvikling, fagenes tværfaglige muligheder, udveksles erfaringer og endelig koordineres ønsker til indkøb af undervisningsmaterialer.

Som basis for støttecenterarbejdet afholdes der jævnlige støttecenterteammøder, hvor det faglige, sociale og organisatoriske arbejde drøftes og planlægges.

I et bredere forum på afdelingsmøder drøftes afdelingens og skolens pædagogiske praksis og udvikling.

Skolens pædagogiske udvalg er repræsenteret af en lærer fra hvert klassetrin og SFO. Målet er at sikre vidensdeling mellem trinnene bedst muligt.

Endelig er der oprettet en idébank på skolens intranet, hvor alle medarbejdere lægger egne undervisningsideer og materialer. Derudover styrkes den daglige vidensdeling af skolens pædagogiske servicecenter.

Elevmedbestemmelse

At eleverne oplever manglende medbestemmelse har overrasket. Skolen har efterfølgende forsket omkring dette begreb, og det er oplevet meget forskelligt, hvad eleverne og lærerne mener med medbestemmelse.

Eleverne på Hammergårdskolen inddrages i beslutninger på forskellige niveauer afhængig af klassetrin. I klasserne drøftes emner til årsplan samt form og struktur i undervisningen i forhold til gældende undervisningskrav.

I forhold til sociale arrangementer og traditioner inddrages eleverne altid i beslutninger om indhold og organisering.

En gang om måneden har skolen fællessamling for alle elever, og et af de faste punkter er "ordet er frit". Elevrådet kan orientere om emner, som rådet arbejder med.

Elevrådet har været medbestemmende omkring fodboldmål, venskabsklasser og opsætning af kølevandsanlæg til vandhaner.

I indskolingen inddrages eleverne i undervisningen via spor og kuffert og klasse - elevsamtaler.

På mellemtrinnet inddrages eleverne blandt andet ved valg af undervisnings-emner og klasse – elevsamtaler.

I enkelte klasser starter skoleåret med at udarbejde årsplan for skoleåret. Eleverne tager stilling til klassens status (erfaringer, styrker og svagheder) og kommer med idéer til, hvad skoleåret skal indeholde af fokuspunkter og mål.

I overbygningen oprettes valgfagene på baggrund af elevernes ønsker sammenholdt med skolens ønsker om elevernes faglige udvikling. Ved arbejdet med projektopgaven vælger klassen et fælles overordnet tema. Den enkelte elev vælger herefter underemne.

Derudover er der jævnlige klasse - og elevsamtaler.

Skolen vil selvfølgelig arbejde videre med indhold og betydningen af elevernes medbestemmelse, så eleverne reelt føler, at de har medbestemmelse.

Herlev
Kommune

Hjortespring Skoles kvalitetsrapport 2009

Rapport over skoleåret 2008/2009

Hjortespring Skoles årsberetning 2008/9

Etablering af ressourcecenter og fokus på specialundervisning i klassen

Vi oprettede som planlagt fra august 2008 et ressourcecenter. Vi havde fastlagt mål for ressourcecenteret jf. kvalitetsrapport 2008.

Vi fastlagde tre møder i løbet af året. Her har vi evalueret sammenlægningen og rettet blikket fremad. Vi har besluttet, at vi vil udvikle på fire områder, og har nedsat en "tænketank" til hvert af følgende områder:

- AKT-området
- Samarbejdet med de tosprogede forældre – satspuljemidler
- Lektiecafeen
- De enkeltintegrerede elever

AKT-området

På AKT området har vi besluttet i det kommende skoleår at oprette et "pusterum" i samarbejde med klubben. Der er beskrevet mål for arbejdet, skitseret en struktur, samt afsat timer. Tilbuddet varetages af to af skolens faste speciallærere samt pædagoger fra BUG.

Samarbejdet med de tosprogede forældre – satspuljemidler

Vi har udarbejdet en ansøgning til satspuljemidlerne, hvor vi søgte penge til ½ stilling som skole/hjem vejleder. Tanken var/er, at fortsætte /udvikle SFO'ens pulssamtaler ind i indskoling.

Lektiecafeen

Lektiecafeen har stadig stor søgning. Som noget nyt har enkelte årgange forsøgt at holde lektiecafe for årgangen, med succes. Endvidere er der forsøgt med edb matematik efter skoletid. Lektiecafeen har hidtil været et frivilligt tilbud, men vi opfordrer nogle elever til at komme der fast. Vi er stadig søgende på, hvilken struktur og organisering der tilgodeser flest af vore elever

De enkeltintegrerede elever

Der er afholdt et fællesmøde for de lærere som har støttetimer i forhold til vores enkeltintegrerede elever. På mødet blev fastlagt hvilke forventninger, der er til støttelærerne mht. samarbejde med ledelse/kolleger/andre fagpersoner/forældrene. Vi vil fortsat arbejde med at skabe en fastlagt struktur m.h.t. afholdelse af møder, udarbejdelse handleplaner, supervision m.m.

Øget fokus på UEA-undervisning fra 1.-10.kl.

Der er fortsat stor fokus på UEA-undervisning og samarbejdet med UU-vejleder. Dette finder primært sted i overbygningen særligt intensiveret i 9. og 10. klasse omkring udskoling.

På 6. årgang er der et tæt samarbejde mellem klasselærere og UU-vejleder omkring valg af tysk-fransk. Her deltager UU-vejleder i fælles forældremøde for klasserne. Der arbejdes på et udvidet samarbejde på dette klassetrin. Dette er beskrevet i forhold til Rammeplan 10-14-årige.

Udvikling af de fysiske rammer efter ombygning

Som beskrevet i forrige årsrapport, blev skolen vandskadet august 2007 og har derfor været i en byggefase frem til februar 2009. I byggeperioden har 7.200 m² stået tomme, og undervisningen er foregået i pavillonen samt faglokaler på de øvrige skoler.

Vi var i den "heldige" situation, at vi tidligere havde udarbejdet en Masterplan for den kommende ombygning efter Værdierne for Skolebyggeri i Herlev Kommune. Masterplanen blev til for at sikre, at en forventet ombygning af udearealerne kom til at passe med visionen for det kommende skolebyggeri. Ovenstående er sket via et perfekt samarbejde mellem Børne- og Kulturforvaltningen, Teknisk forvaltning og skolen.

Vi kunne tage den renoverede del i brug efter følgende tidsplan:

August 2008 blev 10. kl. centeret taget i brug

August 2008 kunne vi tage indskolingshuset i brug til undervisningen af vores yngste elever.

September 2008 kunne SFO'en rykke ind og det egentlige indskolingshus kunne tage form.

10.klassetrin

10. klassetrin har nu endelig fået sin "egen skole" i et hjørne af skolen. I det område, der tidligere husede SFO-børnene, er der nu indrettet et velfungerende 10.klasse-center.

Tre undervisningslokaler er placeret, så de vender ud mod et dejligt fællesrum. Rummet er meget lyst, da loftet omkring ovenlysvinduerne er ændret, så lysindfaldet er øget væsentligt. Et spændende rum med mange skæve vinkler danner nu rammerne om den daglige undervisning, men også i fritiden nyder eleverne at benytte de mange faciliteter, der her er til deres rådighed. Centret har egen indgang fra et ude-område, der kun benyttes af eleverne i 10. klasse. UU-vejlederen har et kontor i afdelingen, så der er opstået en tæt kontakt mellem ham og eleverne.

Alt dette danner nu rammen om et velfungerende 10.klasse-miljø. Undervisningen tager udgangspunkt i de enkelte klasselokaler, men fællesrummet er stedet, hvor eleverne på tværs af "klasser" mødes og arbejder videre med opgaver og projekter. Dette bevirker også, at den enkelte elev oplever at gå i klasse med alle på hele årgangen. Respekt, fællesskab og sammenhold er de bærende principper i disse nye omgivelser.

Indskolingsområdet

Indskolingsområdet fremstår nu efter hensigten, æstetisk smukt, lyst og rummeligt. I opstart fasen havde vi nogle vanskeligheder med lyden i fællesarealer. Dette blev dog hurtigt udbedret ved hjælp af lydabsorberende opslagstavler og skillevægge.

Hjembaserne støder alle op til fællesområderne. De tre hjembaseblokke består af tre lokaler, som er indbyrdes forbundet med døre. Dette muliggør i høj grad holddannelse.

I hele indskolingsområdet er der tænkt i børns forskellige måder at lære og udvikle sig på, så som fordybelsesområder, læsetrapper, hule og køkkenområder. Der er aftaler for, hvor der er stille- områder, og hvor mere udadrettet leg og aktivitet kan foregå. Suppleret med mulighed for fysisk aktivitet i tumlesalen har vi tilnærmelsesvis optimale forhold.

Der har været og er stadig en høj grad af tværfaglig involvering omkring indretningen, for at understøtte den læring, der finder sted i både undervisnings- og fritidsdelen.

Vi har nu fået et fleksibelt læringsmiljø som justeres efter behov, der samarbejdes upåklageligt mellem faggrupperne, både i det daglige møde, gennem teamarbejde og gennem en organisering der sikrer, at der tages hånd om evt. opståede problemstillinger.

Senere klassesdannelse

Undervisningsministeriet har gennem en ændring i Folkeskoleloven skabt mulighed for "forsinket klassesdannelse". Rammerne i det nye indskolingshus har gjort det muligt at arbejde med at danne klasserne senere. Vores mål for en senere klassesdannelse har været at sammensætte klasser som base for tryghed og udvikling, klasser som fungerer godt fagligt og socialt, og klasser hvor forskellighed er en styrke.

Børnene blev d. 1. maj placeret i midlertidige hjemgrupper. I perioden op til skolesommerferien er børnene blev udfordret på forskellig vis på tværs af grupper og køn. Gennem forløbet har vi fået et godt kendskab til børnene, og der er blevet arbejdet med speciel fokus på relationer. Dette arbejde har været med til at understøtte skolebestyrelsens principper for klassesdannelse. Forældre og børn har i skrivende stund fået oplyst de endelige klasser. Forløbet evalueres først i det nye skoleår.

Vedrørende overgang fra børnehaveklasse til 1. klasse, følger vi den struktur, vi har lagt, jf. kvalitetsrapporter fra 2007 og 2008.

Arbejdet med rammeplanen

På baggrund af ibrugtagning af det nye indskolingshus har det været naturligt at tage udgangspunkt i arbejdet med "Det betydningsfulde samarbejde"

Vi har i første del af vores kompetenceudviklingsprojekt haft fokus på teamsamarbejdet. Det er kommet meget tydeligt til udtryk at pædagoger og lærere meget gerne vil arbejde og være sammen. Samarbejdet foregår med respekt, der er positive forventninger til hinanden, der bliver lyttet til, at der er forskellige behov i undervisningstiden og i SFO-tiden. Der bliver arbejdet på at skabe en struktur, så lærere og pædagoger kan mødes inden for tidsrummet 8-17.

HELP

Fem lærere er blevet uddannet i indeværende skoleår, således at 10 lærere nu er uddannet. HELP har været en del af årets samlede kompetenceudvikling. Alle lærere og pædagoger er undervist i metoden og har trænet og afprøvet den på et to-timers afdelingsmøde. Efterfølgende har metoden været trænet og evalueret på årgangsmøder. Med uddannelsen af fire lærere og en børnehaveklasseleder i kommende skoleår sikres, at alle årgangsteam har en tovholder i 2010. Det er et stort ønske at også pædagoger på et tidspunkt bliver uddannede tovholdere. Ledelsen følger på årgangsteamsamtaler op på teamets arbejde med HELP. Det er intentionen at flere ledere følger HELP-kurset i kommende år for bedre at blive klædt på til at give sparring og guide personalet i processen.

Klub-skolesamarbejdet

Der har igen i år været stor vilje til samarbejdet, der har primært været tilknyttet tre klubpædagoger, og timerne har været brugt til:

- støtte til enkelte elever på mellemtrinnet
- deltagelse i mellemtrinnets/skolens større arrangementer, motions- og idrætsdag, skolefodbold, ture ud af huset
- tilknytning til klasserne på mellemtrinnet

Ledelsen på skolen og i klubben samt tværfagligt sundhedsteam har udstukket de overordnede rammer for samarbejdet. Klubpædagoger har deltaget i årgangs- og afdelingsmøder, hvor nærmere indsats og timer blev aftalt. Der har været godt samarbejde omkring elev-konflikter, som er opstået enten i

skole eller klub. Der har været samarbejde i forbindelse med forældrekontakt, dog kunne denne del udvikles yderligere til glæde for børnene.

Der arbejdes på at forbedre kommunikationen mellem klub og skole, bl.a. vil det være en stor fordel, hvis pædagogerne har mulighed for at kommunikere via skolekom.

Kommende års samarbejde bliver primært i forbindelse med "Pusterummet".

Skolens egne indsatsområder

Kompetenceudvikling for lærere og pædagoger – teamsamarbejde.

I samarbejde med KLEO har der året igennem været arbejdet med udvikling af teamsamarbejdet. Alle lærere og pædagoger har deltaget i 15 timer.

Indholdet har været:

- at afdække og afstemme forventninger til årgangsteamets virke
- at afklare roller og opgaver i relation til teamorganiseringen
- at formulere mål og indsatser for de enkelte årgangsteam
- at arbejde med HELP som pædagogisk metode

Arbejdet og processen har i høj grad været præget af en vilje til at ville udvikle teamsamarbejdet. Det har skabt en god basis for det kommende års samarbejde på hele skolen. Der har i forløbet udviklet sig et godt og ligeværdigt samarbejde mellem lærere og pædagoger i indskolingen, og det vil helt klart styrke teamsamarbejdet i fremtiden. Der arbejdes videre i kommende år med målsætning for teamsamarbejdet samt med at organisere samarbejdet, så det får en positiv indvirkning på:

- skolens undervisnings-, lærings-, og fritidsmiljø
- personalets arbejdsglæde
- kontinuiteten i børns liv

Opfølgning på kvalitetsrapporten 2007

I kvalitetsrapporten fra 2007 pegede forvaltningen på følgende udviklingspunkter for Hjortespring Skole:

- At videreføre rammeplanen efter børnehaveklasse
- Organisering af holddannelse

At videreføre rammeplanen efter børnehaveklasse

På indskolingsmødet i juni 07 blev det aftalt, at sætte fælles fokus på den del af rammeplanen der omhandler arbejdet med relationer. Et oplæg fra ekstern konsulent skulle inspirere til det kommende skoleårs arbejde i denne forbindelse. På det efterfølgende indskolingsmøde umiddelbart efter skolestarten blev rammeplanen drøftet, og ledelsen gav udtryk for deres forventninger til dette arbejde. Mange initiativer blev desværre sat i bero. Alligevel har vi gennem teamsamtaler mellem lærere og pædagoger kunne konstatere, at der i et omfang er arbejdet målrettet med børns relationer. Dette bl.a. gennem trin for trin, interaktionsøvelser og skole-hjemsamarbejdet.

Ved overgangen fra børnehaveklasse til 1. kl. har vi gennem de sidste år afholdt overleveringssamtaler mellem pædagoger og kommende 1. kl. lærere. Det har vist sig at have stor betydning for lærernes tilgang til børnene og planlægning af årets arbejde, at der er fulgt "spor" med.

Der har været stigende opmærksomhed på at møde børnene, der hvor de er i deres udvikling, interesser og engagementer. Der er fortsat fokus på dokumentation, og på trods af de lokalemæssige begrænsninger i skoleåret 07/08 lykkedes det alligevel at finde plads til at de enkelte spor skiftevis kunne udstille fra det daglige arbejde.

I august 2008 kunne vi tage det nye indskolingshus i brug. Samtidig har vi i hele skolens kompetenceudvikling arbejdet med teamsamarbejdet. Dette har i høj grad været medvirkende til at styrke det i forvejen gode samarbejde mellem lærere og pædagoger. Det er kommet meget tydeligt til udtryk, ved at pædagoger og lærere meget gerne vil arbejde og være sammen. Samarbejdet foregår med respekt, der er positive forventninger til hinanden, og der bliver lyttet til, at der er forskellige behov i undervisningstiden og i SFO-tiden. Der bliver arbejdet på at skabe en struktur, så lærere og pædagoger kan mødes inden for tidsrummet 8-17.

For at understøtte teamenes arbejde har det været naturligt at tage udgangspunkt i at arbejde med "Det betydningsfulde samarbejde" med særlig fokus på skole/hjemsamarbejdet. På årets første indskolingsmøde blev rammerne lagt for dette arbejde.

Arbejdet med dokumentation bliver mere og mere systematisk, det indtænkes i klassernes årsplan, og der er en plan for synliggørelse i afdelingens fællesrum.

Udvikling af holddeling

Som beskrevet i tilbagemeldingen fra 2008 har vi haft fokus på at implementere arbejdet med holddeling på de enkelte årgange. Der har været en række organisatoriske udfordringer i at få timerne lagt fælles for de respektive klasser, men med tilbagemeldingerne fra indeværende skoleår kan vi konstatere, at det i høj grad finder sted på alle årgange.

I de tre børnehaveklasser arbejdes der på tværs af klasserne med forløb som understøtter tidlig læsning og fysisk udfoldelse.

I indskolingen arbejdes der med holddeling både i sporarbejdet og på årgangene. Der ses en fordel i f.eks. at kunne arbejde med undervisningsdifferentiering, på hold hvor eleverne har nogenlunde det samme faglige udgangspunkt. I holdopdeling kan ligeledes tages hensyn til elevernes samarbejdsrelationer.

I de enkelte klasser foregår et samarbejde mellem dansklærer og ressourcecenterlærer om at styrke læsningen – en "Stjernestund" hvor den enkelte elev udfordres på sit eget niveau, og hvor elever med læsevanskeligheder får ekstra hjælp og støtte som en integreret del af danskundervisningen.

Igennem det seneste år har vi systematiseret prøvetagning i matematik. Der afholdes matematikkonferencer på alle årgange med deltagelse af ressourcecenterlærer og ledelse. Dette har bl.a. medført, at årgangene på mellemtrinnet er fokuseret på matematik-delen i forhold til holddeling til gavn for både svage og stærke elever.

På en årgang har vi en meget skæv kønsfordeling, her har der i det tværfaglige samarbejde været lagt vægt på at sammensætte hold med udgangspunkt i det primære ønske at styrke relationer mellem pigerne på årgangen.

På andre årgange arbejdes der med årgangsdage, hvor hver klasse planlægger det faglige indhold. I mange klasser forsøger man at lægge fag-bånd ind i skemaet. Dette er især lykkedes i forhold til dansk, som har en del timer. For de små fag med faglærere, som har bindinger i mange klasser, kan dette organisatorisk være vanskeligt.

I overbygningen har man bl.a. arbejdet med det praktisk-musiske i form af udsmykning af afdelingens fællesrum. Ligesom i mellemtrinnet har også overbygningen arbejdet med holddeling i matematik. Målet er at give de dygtige udfordringer, samtidig med at de svageste og mellemgruppen styrkes.

Vi har som ledelse givet arbejdet med holddeling større opmærksomhed. Det skal beskrives i klassernes årsplan og er et punkt på det i de årlige årgangsteamsamtaler med ledelsen. Og vi må her sande de vise ord: "Det, som ledelsen giver opmærksomhed, vokser".

Herlev
Kommune

Lindehøjskolens kvalitetsrapport 2009

Rapport over skoleåret 2008/2009

Lindehøjskolens årsberetning 2008/9

Færdiggørelse af byggeri

Byggeri og ombygning blev afsluttet i august 2008. Hermed er en ny epoke mulig, idet børn, lærere og pædagoger sammen skal sætte deres præg på bygningerne, således at alle kan se, at det er en skole, vi har med at gøre. Alle er enige om, at vi har fået et rigtig godt bygningsmæssigt udgangspunkt for arbejdet med pædagogikken. Tilbage står en istandsættelse af de væsentligste faglokaler o.l. Planer for dette vil indgå i de kommende års prioriteringer på bygningsområdet.

IT-plattform etableres

Arbejdet med Personaleintra og Forældreintra er kommet i gang, men der er endnu et stykke vej tilbage før brugen af Forældreintra er blevet en kommunikationsplatform for arbejdet omkring den enkelte klasse. Der er stor spændvidde over udviklingen for den enkelte klasse, men interessen er stor både blandt forældrene og personalet.

Ikke alle fysiske installationer er på plads. Vi vil gerne etablere et nyt netværk, der i langt højere grad tilgodeser de allerede eksisterende muligheder for internetadgang via forskellige platforme, der kan være givtige at benytte i undervisningen og for personalets interne brug til forberedelse m.v. Arbejdet er igangsat men begrænses af økonomien og afventer derfor det nye finansår.

Bud på anerkendende pædagogik

Arbejdet på dette felt er stadig i gang. Pædagogisk udvalg besluttede på dets seminar i april måned 2008 at fortsætte udviklingen på dette område de kommende to skoleår.

Bud på teampolitik

Der foreligger en teampolitik udarbejdet på baggrund af de seneste års dialog i personalegruppen. Teampolitikken har været med til at sætte skub i en ny udvikling for teamsamarbejdet, mødeorganiseringen samt sammensætning af de stående udvalg.

Skolens fysiske opdeling harmonerer nu med personalets hovedtilknytning (arbejdsfordeling) til den strukturelle afdeling med tilhørende afsnit og klasser. Fra disse afdelinger og team omkring afsnit vælges repræsentanter til Lokaludvalget og Pædagogisk udvalg.

Overgang til Skoleintra – styrkelse af kommunikation/information

Som beskrevet under punktet "IT-platforme etableres" er vi godt på vej med implementeringen af dette værktøj.

Pædagogiske læreplaner i SFO

Arbejdet kom godt fra start. Til projektet har der været tilknyttet en konsulent, som har givet gode input til pædagogerne. På baggrund heraf er der nu formuleret en pædagogisk læreplan, der beskriver, hvilke kompetencer børn skal gives mulighed for at udvikle i løbet af deres SFO-tid. Udviklingsprojektet er beskrevet i en rapport, der markerer afslutningen på samme. De første tiltag i forhold til at evaluere den pædagogiske praksis i SFO er igangsat, ligesom der er fokus på områder, hvor det enkelte afsnit har et udviklingsbehov i relation til den pædagogiske læreplan.

Comenius

Projektet gik ind i sit 2. og sidste år. Vi har i hele projektet haft lærere sendt til Wales, Irland, Italien, Litauen og Norge for at udveksle synspunkter og indgå aftaler om den pædagogiske gennemførelse af aktiviteterne med børnene. Vi havde sidste år besøg af to lærere fra Irland og havde i år besøg fra Litauen af to lærere og en gruppe børn. Disse børn blev indlogeret hos elever fra de deltagende klasser.

Desuden var skolen vært ved et stormøde i september. Et meget velgennemført arbejde af skolens deltagende lærere blev udført for at få det samlede arrangement til at løbe bedst muligt af stabelen. Lærerne høstede da også stor anerkendelse fra de øvrige landes deltagere. Den afsluttende evaluering af projektet vil blive udført i starten af det kommende skoleår.

Evaluering af arbejdet med elev-planerne

Arbejdet med elevplanerne er blevet elektronisk evalueret i løbet af skoleåret ved hjælp af et spørgeskemaværktøj i Skoleintra. Vi er i gang med at udarbejde konklusion på undersøgelsen, hvor såvel forældre som lærere og pædagoger er blevet spurgt.

HELP-modellen introduceres for alvor

Personalet generelt er blevet introduceret for tankerne bag HELP-modellen. Desuden er seks nye lærere ved at blive uddannet til tovholdere. Tovholderne vil være tilknyttet forskellige afsnit på skolen således at ekspertisen vil kunne blive inddraget og udvirket alle steder, hvor der måtte være behov. Det er i teamsamarbejdet at metode og den systemiske teori skal implementeres i forbindelse med problemløsninger.

Den gode tone – den sunde skole

Det er omkring de enkelte klasser og de enkelte afsnit at arbejdet med de to indsatsområder finder sted.

I SFO er der udarbejdet en kostpolitik.

Overordnet har vi revurderet skolens mobbepolitik.

Desuden har bestyrelsen taget stilling til brug af filtre på skolens IT-udstyr. Det blev besluttet, at der på skolens hjemmeside skal beskrives, hvorfor vi ikke benytter filtre for at undgå elevernes adgang til kontroversielle sider på Internettet.

Brobygning

Der er et tæt samarbejde med distriktets børneinstitutioner omkring overgangen fra børneinstitution til skole og fra SFO til klub.

Skolens planer for det kommende skoleår 2009-10

Legeplads

En ny legeplads bliver færdigetableret på parkeringsområde ved den gamle hovedindgang. Legepladsen skal tilgodese behov hos børnene i 3.-6. klasse, hvorfor de er taget med på råd i arbejdet med at skitsere den endelige plan for området.

Med færdiggørelsen i sommeren 2009 har skolen fået rigtig gode udearealer til børnene. Vi må i de fremtidige prioriteringer vurdere på mulighederne for ændringer i de to gamle skolegårde herunder etablering af nyt slidlag.

IT og læring

IT og læring vil være et indsatsområde der vil indgå kraftigt i kommende skoleår. I forbindelse med de nye faglige mål og planer for fagene er der en anledning til at se nærmere på, hvordan arbejdet med IT indgår i de planlagte aktiviteter.

Danmarks Evalueringsinstitut har netop udgivet et materiale til selvevaluering og udvikling af skolens pædagogiske arbejde med IT. Der er dedikerede spørgsmål til lærere/pædagoger, ledelse og forvaltning. Det er således skolens hensigt, at dette materiale skal tages i brug i det kommende skoleår.

I marts 2009 påbegyndte vi et projekt med netbooks i en af skolens 3. klasser. Dette projekt fortsætter i det kommende skoleår, og vil, når skolens IT-infrastruktur er udbygget og moderniseret, danne baggrund for, hvordan skolen fremover vil tænke i hardware-investeringer.

Et særligt fokusområde er arbejdet med og brugen af Smartboardet i forbindelse med forberedelse og gennemførelse af undervisningen, samt kommunikationsmulighederne via Skoleintra. Desuden anvendes Smartboardet i indskolingens arbejde i SFO-delen. Det er tanken, at der etableres tiltag omkring videndeling om brug af Smartboards, herunder workshops med fokus på funktioner, kommunikation eller faglige forløb.

Overgang til Skoleintra – styrkelse af kommunikation/information

For personalet vil det være vigtigt at videreudbygge kompetencerne i anvendelsen af Skoleintra. Desuden vil der være brug for løbende assistance til forældre og elever. Fra nytår 2009 har vi åbnet for Elevelintra, men det anvendes kun sporadisk. I det kommende skoleår vil vi have yderligere fokus på denne del af systemet og dets anvendelsesmuligheder. Personalets brug af IT er beskrevet i: "Udgangspunkt for det pædagogiske arbejde på Lindehøjskolen – forventninger til pædagogisk praksis."

Anerkendende pædagogik

Målet er stadig jf. punktet: "Bud på teampolitik" ovenfor, at vi på Lindehøjskolen finder frem til en tydeliggørelse af en anerkendende pædagogik som udgangspunkt for arbejdet i hverdagen. Anerkendende pædagogik tager afsæt i skoleområdets værdier for arbejdet i skolerne. Anerkendelse handler bl.a. om holdninger til, hvordan mennesker mødes, hvordan man forstår hinanden, og hvordan man accepterer hinandens udgangspunkt. Indtil videre er anerkendelse blevet betragtet som det øverste eller overordnede begreb for skolen, uden at de øvrige værdier, ansvar, fællesskab, tryghed og udfordringer bliver glemt.

Klassen som enhed er med til at definere grundlag for tryghed og fællesskab. Denne fysiske enhed udvides, med det afsnit klassen er tilknyttet via hjembasen. Her udvides ansvaret, man har omkring den enkelte klasse til et større fællesskab. Til stadighed er det forståelsen af relationen mellem eget ansvar og det fælles ansvar, der skal arbejdes med. Udfordringerne skal gives gennem de faglige arbejder, som lærere og pædagoger finder frem til gennem faglige mål og læreplaner.

Mange måder at lære på – indretning af læringsmiljø

Et indsatsområde, som vi fortsat har godt fat i, og som vi arbejdede videre med i skoleåret 2009/2010.

Indsatsområdet rummer også fokus på tænkningen omkring læringsstile,

således at vi i forbindelse med differentiering og individualisering af undervisningen medtænker læringsstile. I foråret 2009 har vi haft hidkaldt to konsulenter i læringsstile, som vi vil fortsætte samarbejdet med i kommende skoleår. I forbindelse med dette arbejde er nedsat en følgegruppe af lærere og pædagoger, som ikke nødvendigvis er eksperter på området, men som har en god føling med på hvilke områder, der er behov for at udvikle indsatsen vedr. læringsstile.

Indretning er bekostelig, så vi må investere i inventar i flere tempi. Der vil derfor være stor opmærksomhed på, hvordan vi med såvel pædagogikken – der er mange måder... – og de fysiske rum og muligheder får forbedret læringsmiljøet for børnene og arbejdsmiljøet for personalet.

Holddeling

Holddeling, hvor der arbejdes med hold indenfor og på tværs af klasser, f.eks. formeret efter læringsniveau, sociale grunde m.m., vil der fremover være fokus på. Det gør vi bl.a. gennem en forsøgsvis reorganisering og fokusering på teamsamarbejdet.

Med udgangspunkt i det udarbejdede papir for teamsamarbejde sammenholdt med "Herlevaftalens" beskrivelser for arbejdet i selvstyrende team vil der med enkle spørgsmål til teamene blive fulgt op på, hvordan der arbejdes med fokus på planlægning, gennemførelse og evaluering af undervisning og aktiviteter med børnene.

Undervisningsdifferentiering som emne vil være naturligt, herunder hvordan man fælles forholder sig til mulighederne for holddeling.

Seks lærere skal deltage i et kursus vedr. cooperative learning. Gennem vidensdeling kan vi efterfølgende tage fat på mulighederne, der er for aktiviteter med børnene, hvor denne tænkning vinkles.

Fokus på UEA-undervisningen

Uddannelses-, erhvervs- og arbejdsmarkedsundervisningen fra 1.-9. klasse er ligeledes et emne, som stammer fra kvalitetsrapportens anbefalinger. Derfor skal vi have udarbejdet plan for, hvordan arbejdet på dette område kan være med til at bakke op om målsætningen om, at 95 procent af en ungdomsårgang skal komme videre på ungdomsuddannelserne. Temaet har forskelligt indhold afhængig af klassetrin, hvorfor det vil være et emne, der kan tages op på vore afdelingsmøder.

Miljø, klima og genbrug

Dette er et mindre tema i kommende skoleår, hvor der er lærere som drivkræfter. Fælles oplæg for lærere og pædagoger skal være med til at inspirere til fagligt indhold i de mange forskellige fag og aktiviteter. Allerede i forgangne skoleår, har der været fokus på emnet i klasserne, hvor 3.d vandt konkurrencen om indsamling af aviser og papir til genbrug.

Pædagogisk weekend

Den afholdes i marts 2010, og hovedtemaet er evaluering. På denne fredag-lørdag tages igen fælles afsæt mht., hvordan vi arbejder med målsætninger, planer og evaluering for stadig at kunne forbedre aktiviteterne for børnene, og dermed betingelserne for deres læring og udvikling.

Der har de senere år været en del udskiftning i personalegrupperne, hvorfor indsatsen, læringen og forståelsen for begreberne, der er indeholdt i vort

tema – Mange måder at lære på – skal gentages og udbredes, for at grundlaget for at indgå i teamsamarbejdet om skolens primærydelse kan fortsætte.

Pædagogiske læreplaner i SFO

Arbejdet fortsætter i det nye skoleår og konkretiseres i forhold til konkrete bud på, hvordan der kan og skal arbejdes i SFO-delen. Det vil være helt naturligt, at de formulerede planer indgår i dialogen på teammøder og afdelingsmøder i indskolingen, ligesom arbejdet gøres til virkelighed ved en målrettet brug i samarbejdet om overgangen fra institution til skole/SFO. Desuden skal planerne kommunikeres til forældrene i indskolingen dels generelt, men også gennem implementering dvs. omtale i forbindelse med planlægning af faktiske aktiviteter med børnene. Vigtigt bliver det også at medtænke planerne i forbindelse med optag af nye børn til skolen.

Brobygning

Det formaliserede samarbejde med skoledistriktets institutioner fortsætter:

- Møder på ledelsesniveau
- Fælles personalemøder for medarbejdere i børneinstitutionerne og fra skolens indskoling – med oplæg der relaterer sig til den pædagogiske rammeplan for 0-10-årige børn

Den internationale dimension – Comenius

Arbejdet afsluttes i 2009. Wonderful Europe skal om muligt efterfølges af et nyt internationalt projekt. Med udgangspunkt i de erfaringer projektet har givet, har vi brug for at få defineret nogle principper og politikker for det konkrete arbejde, hvor elevernes udsyn mod omverdenen styrkes.

Den internationale dimension skal udvikles bl.a. med de nye tiltag for venskabskoler, der vedrører lejrskoler og skolerejser i udskolingen. Her kan det kulturelle møde gennem besøg og genbesøg udgøre nogle udbytterige oplevelser for børnene.

Den gode tone – den sunde skole

Der fortsættes med de to kommunale indsatsområder i forbindelse med klassers og afsnits aktiviteter. Indsatsområderne skal medtænkes ved planlægningen af aktiviteter i den enkelte klasse og gruppe af børn i forbindelse med udarbejdelse af årsplaner.

Arbejdet med venskabsklasser videreføres, blandt andet ved skolens fælles aktiviteter og traditioner.

Det er primært via teamsamarbejdet, at der fastlægges aktiviteter på dette område, men også indenfor fællesskabet i den enkelte klasse arbejdes der med de to områder.

HELP – Herlevs arbejde med Læringsmiljø og Pædagogisk analyse

Der skal udarbejdes en strategi og en tilgang til praksis vedr. arbejdet med HELP-modellen på Lindehøjskolen. Det er et fælleskommunalt initiativ, hvor lærere og pædagoger uddannes til at se og løse problemstillinger, som børn eller grupper af børn er havnet i. Tankerne omkring HELP-modellen stammer fra den norske psykolog og professor Thomas Nordahl, der i teori og praksis har arbejdet efter denne metode og tænkning på ret mange skoler i Oslo.

Vi har i skoleåret afsat ressourcer til de lærere, der har fået særligt kursus i arbejdet med den systemiske tilgang til problemer i relationer. Teorien hviler

på en såkaldt systemisk tilgang til problemløsningen, hvor der fokuseres på det relationelle, og hvad de forskellige interessenter har at byde ind med.

Indtil videre indgår teorien i arbejdet om de enkelte klasser, hvor situationer for enkelte børn med stor fordel kan beskrives ud fra teorien. Der er p.t. udarbejdet en skabelon/spørgeark på baggrund af teorien, et ark der benyttes, forud for møde i vort konsultative team. Det konsultative team er en mellemproportional mellem Sundhedsteam og Styringsgruppen.

Specialundervisningen

Vi vil benytte os af mulighederne i den nye Herlevaftale til at opdatere og afstemme vor indsats i forhold til børn med særlige behov og sammenholde en sådan beskrivelse med opgaven som koordinator for ressourcecentret og koordinationen vedr. dansk for to-sprogede børn.

Der planlægges med indsats indenfor flg. områder:

Lille gruppe

En forebyggende indsats relateret til børn fra indskoling. Periodevis kan de tilknyttes gruppen til glæde for deres egen udvikling men også til glæde for deres klasse. Der har allerede i skoleåret 08/09 været gode resultater med denne indsats.

Læsebånd

I indskoling planlægges koordinerede læseforløb, hvor der gives mulighed for differentiering.

Lektiecafé udskoling

Særlig støtte til de største elever, der f.eks. kan have problemer omkring de skriftlige arbejder, men også problemer med at tolke de konkrete opgaver i de forskellige fag. Eleverne skal henvises til dette tilbud via f.eks. styringsgruppen eller det konsultative team. Koordinatoren for ressourcecentret planlægger og vurderer mulighederne for de enkelte elever der søges tilknyttet lektiecaféen.

Matematikhold

Vi begynder på at etablere egentlig specialundervisning i matematik. Desuden sendes et par af vore lærere på kursus netop omkring dette faglige felt.

Danskhold

Specialundervisning indenfor de danskfaglige aktiviteter.

Læseopsamling

Læsehold der etableres i perioder, hvor såvel elever fra mellemtrin og indskoling kan deltage.

AKT

Ressourcer er afsat til børn, som af mange forskellige grunde mistrives i skolen, som f.eks. har brug for samtaler eller få styr på deres dagligdag omkring sig selv og skolegangen.

DSA

Dansk for to-sprogede børn er i vækst på skolen. Det betyder, at det faglige arbejde koncentrerer på fast tilknyttede lærere – pt. tre lærere. Dels uddannes de i den særlige tilgang til børnene, men også den særlige faglige vinkel, der skal til i forbindelse med udviklingen i det danske sprog. Særligt fokusområde for en af lærerne, der fungerer som test-lærer og koordinator på opgaverne

vedr. børnene. Alle nye to-sprogede børn testes. Desuden foretages uden hensyntagen til det faglige niveau i øvrigt en årlig test/evaluering af alle to-sprogede børn.

§ 20.2

De enkeltintegrerede børn har skolen de senere år haft flere af. Vi arbejder på at det er lærere tilknyttet klasserne, som eleverne går i, der har ansvaret for integrationen eller også er det lærere fra skolens ressourcecenter.

Støtte 2.b

Dedikeret indsats pga. af særlig elevsammensætning i denne klasse.

Støtte 2.c

Dedikeret indsats pga. af særlig elevsammensætning i denne klasse.

Forebyggende indskoling

En AKT-lærer har særlige timer i børnehaveklasserne for at have mulighed for at spotte børn, som vi bør have særlig opmærksomhed i indskolingsårene, udarbejdelse af handlingsplaner m.m. Arbejdet sker i et tæt samarbejde med børnehaveklasselederne, pædagogerne og læreren, der er tilknyttet børnehaveklassen.

Opfølgning på kvalitetsrapporten 2007

I kvalitetsrapporten fra 2007 pegede forvaltningen på følgende udviklingspunkter for Lindehøjskolen:

- Organisering af specialundervisningen
- Fælles evalueringsmodeller

Specialområdet

Ved prioriteringen af ressourcerne blev læseløftet ikke gennemført i skoleåret 2007/08. Der udestod en stillingtagen til, hvordan timeressourcerne bedst muligt anvendes i forhold til en opgave, der omfatter et nyt pædagogisk udgangspunkt for indsatsen fra ressourcecentret.

Her tænkes på tanker og idéerne i HELP-modellen.

Det nye tiltag familieklassen, kom i gang i skoleåret 2006/07. Vore egne erfaringer på dette område har gjort, at vi også i 2007/08 gik videre med denne indsats. To lærere fra ressourcecentret forestod arbejdet.

Ressourcecentrets (specialcentrets) opgaver defineres i nyt koncept

En ny styringsmodel er taget i anvendelse i forbindelse med vurdering af behov hos børn i særlige problemer. Modellen har indarbejdet brugen af værktøjer, der tager udgangspunkt i teorien om HELP-modellen. I skoleåret er der udmøntet nogle hovedområder for specialundervisningen, som er blevet koordineret af skolens ledelse i samarbejde med lærere, der har haft et delegeret ansvar og en koordinerende opgave i forhold til de forskellige hovedområder.

Styringsgruppen, det konsultative team og sundhedsteamet har udgjort de fora, hvor problemstillingerne vedr. børn i særlige situationer er blevet drøftet og afklaret.

Fra kommende skoleår forestås det koordinerende arbejde af funktionslærer i samarbejde med skolens ledelse.

Fælles evalueringsmodeller

I skoleåret 2008/2009 blev der bl.a. arbejdet med bud på forventninger til personalet – herunder arbejdet med evalueringsværktøjer. Der er udarbejdet et papir med forventninger til pædagogisk praksis vedtaget i skolens samarbejdsudvalg og pædagogiske udvalg. Papiret benyttes ved fremtidige ansættelser. I forhold til den enkelte medarbejders daglige arbejde og udvikling kan papiret være med til at give retning på nye tiltag til styrkelse af medarbejderens kompetencer.

Papiret omfatter bl.a. at: "alle medarbejdere skal have kendskab til værktøjet SMTTE-modellen eller tilsvarende værktøjer, idet vi for et par år siden gav alle lærere og pædagoger mulighed for at arbejde i praksis med anvendelse af SMTTE-modellen. Det fremgår desuden af Kvalitetsrapporten for 2008, at vi på Lindehøjskolen har dette fælles kendte værktøj."

Begrebet evaluering har mange forskellige fremtrædelsesformer i skolens hverdag, og den fælles evalueringsmodel for skolen er blot en blandt flere modeller, der bliver anvendt i skolen. Elevplanen er jo også en evalueringsform anvendt på den enkelte elev, ligesom diverse standardiserede testmaterialer bringes i spil i dagligdagen.

Forvaltningens opsamling på udviklingen af skolernes arbejde

Kvalitetsrapporten for skoleåret 2006-07 blev endelig behandlet i Kommunalbestyrelsen i december 2007. På dette tidspunkt var det meste af det følgende skoleår 2007-08 allerede planlagt, så skolerne havde først mulighed for at igangsætte arbejde med de udviklingsfelter, som forvaltningen vurderede, at skolen burde arbejde med, i det følgende skoleår 2008-09.

I denne "lightudgave" af kvalitetsrapporten for 2008-09 har skolerne foruden deres årsberetning beskrevet, hvorledes de har arbejdet med udviklingsfelterne.

Generelt har skolerne sat fokus på disse udviklingsfelter, og der har været en generel opmærksomhed på disse områder. Som der står et sted: "Og vi må sande de vise ord: Det, som ledelsen giver opmærksomhed, vokser".

Tre skoler har arbejdet med udvikling af elevernes medbestemmelse. Dette har de selvfølgelig gjort på forskellig måde, men fremhæves skal bl.a., at en skole har arbejdet med venskabsklasser og omformulering af samværsregler til børnesprog. En anden skole har inddraget eleverne i indholdet i klassens årsplan, og emneuger er planlagt i samarbejde med eleverne.

På specialområdet har to skoler arbejdet med at udnytte IT bedre i undervisningen. Udviklingen på IT-området går meget hurtigt, hvilket naturligvis giver udfordringer både pædagogisk og rent teknisk. Skolerne har også arbejdet med udvikling af et forældreintranet til fremme af kommunikationen mellem skole og hjem.

Under flere forskellige overskrifter har skolerne arbejdet med holddeling, det være sig såvel kønsopdelt, niveaudelt som egentlig værkstedsundervisning. Fremhæves skal også de gode erfaringer med at lade et ældre klassetrin give en yngre klasse et kursus i Power Point.

Tre skoler har arbejdet specielt med Rammeplanen for det pædagogiske arbejde med børn fra 0-10 år med særligt fokus på det narrative arbejde samt at videreføre børnehaveklassens arbejde i 1.klasse. En skole beskriver konkret, hvordan arbejdet med fantasifiguren Bondemand Svendsen kan videreføres og inddrages i flere fag.

Arbejdet med Rammeplanen og Børnepolitikken er et kontinuerligt stykke arbejde og skal opleves som et supplement til planlægning og pædagogiske indgange til læring.

Endelig har en skole arbejdet med fælles evalueringsværktøjer, og man har i samarbejdsudvalg og pædagogisk udvalg udarbejdet et papir med forventninger til pædagogisk praksis.

Sammenfattende kan det konstateres, at skolerne på en kvalificeret måde har sat fokus på de udviklingsfelter, som blev fremhævet i 2007. Det er vigtigt at sammenholde opfølgningen på udviklingsfelterne med den del af denne kvalitetsrapport, som skolerne årsberetning udgør. Det fremgår af årsberetningerne, at skolerne også har arbejdet med: inklusion, kommunikation, samarbejde på alle niveauer, sundhed, lærer-pædagog

samarbejde, skole-klub samarbejde, integration, læsestunder, evaluering, dansk som andetsprog, den gode tone, familieklasser, videreuddannelse, AKT-området (Adfærd, Kontakt og Trivsel), lektiecafeer, senere klassedannelse i børnehaveklasserne, pædagogiske lærerplaner i SFO'erne, internationalt samarbejde. Alt i alt er der således tale om en spændende og kvalificeret udvikling på skolerne i Herlev.